

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Tractatus Quartus. De Sacramento Pœnitentiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

TRACTATUS IV,

De Sacramento Pœnitentiæ.

CAPUT I.

De Essentia huius Sacramenti.

DUBIUM I.

Quæ sit eius materia & forma?

Resp. Materia remota, & necessaria, est omne peccatum mortale, post baptismum commissum, & non confessum. Materia sufficiens, etsi non necessaria, est omne veniale post baptismum commissum, vel etiam mortale, aliàs ritè confessum. Materia proxima sunt actus pœnitentis, contritio, confessio, & satisfactio: quarum ultima est integralis tantum, (ut patet in infirmo, qui si ratione destituatur, solet absolvi absque satisfactione) duæ priores sunt essentielles, ut communiter docetur contra *Scotum*, qui totam essentiam ponit in absolutione. Porro, peccata sunt tantum materia circa quam; actus verò pœnitentis, materia ex qua. *Laym. l. 5. tit. 6. c. 4. ex communi.* Unde de resolves.

I. Et si

1. Etsi peccatum mortale remissum quomocumque sit, teneris tamen confiteri, si non feceris. *Trid. sess. 14. c. 15.*

Omitti possunt venialia, vel omnia vel aliqua; item mortalia semel ritè confessa, verbi gratia, in Confessione generali, ut docet *Dian. p. 3. t. 4. res. 5. Card. de Lugo d. 16. nu. 5. 6. contra Victoriam, Ledes. & alios.* In qua etiam non est necessarium; addere peccato mortali, quòd post ultimam confessionem sit commissum, docet *Bon. d. 5. q. 6. s. 2. Dian. tom. 2. t. 4. R. 62. & tom. 3. t. 3. R. 65. Card. de Lugo d. 16. s. 2. num. 47. ex Sanch. & Con. quod est probabile, nisi circumstantia aliqua v. g. speciem mutans, vel reservatio casus, vel proxima peccandi occasio, aliud requirat, & pœnitentia sufficiens imponatur. *C. Lugo Tambur. de exp. d. conf. l. 2. c. 1.* Tutius tamen est nova ab antiquis secerne.*

111. Ponenda semper est materia certa; qualem esse negat *Sanctius in sel. d. 7.* apud *Dian. p. 3. t. 4. R. 52.* quòd quis non responderit divinis inspirationibus, non fecerit bonum quod potuit, & similes imperfectiones. In quibus tamen exponendis, non tenetur Confessarius impedire pœnitentem, ut docet *C. de Lugo l. c. num. 103.* contra *Sanctium.* Quod si haberi certa non possit, pro ratione dubii danda est absolutio; ut sub dubio, si materia prorsus dubia sit; vel absoluta, si certa videatur. Ita *Suar. Lay. l. 5. t. 5. ca. 3. & alii commun.*

Resp. I. Forma Sacramenti Pœnitentiæ sunt verba absolutionis: *Ego te absolvo à Peccatis Tuis* (ubi licet de essentia tantum sit *Absolutio*)

solvo Te; debent tamen addi reliqua, præsentim in articulo mortis secundum quosdam sub mortali, secundum alios sub veniali, ut *v. Granada*, voce prolata in præsentem; absentem enim *Clement. VIII.* absolvi prohibuit, sub pœna excommunicationis. Unde resolves.

I. Invalidum est absolvenntu, signo scripto: item absolvere absentem; quod docent *Alensis, Medin.* & alii, sed vetitum nunc, ut modo dictum.

II. Valida est absolutio, si reverentiæ causa dicatur: Absolvo dominationem, excellentiam, vel majestatem vestram, &c. Quia non mutatur essentialiter, & sunt verba æquivalentia. *Aversa v. sup. prat. I. cap. 1. d. 2.* Non valet autem, si dicas: Absolvat te Deus; vel Absolvat te Christus. *Aversa q. 12. s. 2.*

III. Orationes præviæ & subsequentes formam, ut: *Misereatur tui, &c.* & *Passio Domini, &c.* quæ secundum *Trid.* laudabiliter adduntur, non sunt necessitatis, & ex causa rationabili omitti possunt, v. g. si breves sint confessiones, vel multi contentes, ut *v. Dian. p. 3. t. 4. R. 97.* tunc enim sufficit dicere, *Absolve te à peccatis tuis in nomine &c.* (vel si timeatur censura.) *absolve te à vinculo excommunicationis; deinde à peccatis tuis, &c. v. Sa. v. Absolutio.*

IV. Elevatio manus, eiusque impositio in caput, item formatio Crucis, est libera, etsi debet observari consuetudo. Ita *Laym. c. 5.* ubi idem dicitur de apertura capitis, Forma autem *Clement. VIII.* ut tradit *Sa.* & *Rituale Romanum*, est hæc, quam

omnes urantur, suadet *Paulus V.* ideoque omnibus tenenda memora' iter: *Misereatur tui omnipotens Deus, & dimissis peccatis tuis perducatur te ad vitam aeternam, Amen:* deinde elevata manu pergit: *Indulgentiam, absolutionem & remissionem peccatorum tuorum, tribuat tibi omnipotens & misericors Dominus, Amen.* Dominus noster *IESVS Christus* te absolvat, & Ego auctoritate ipsius, te absolvo ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, (quæ vox circa laicos omittitur) & interdicti, in quantum possum, & tu indiges: Deinde ego te absolvo à peccatis tuis, in nomine *Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.* Passio Domini nostri *IESVS Christi,* merita *B. V. & omnium SS. quicquid bonifeceris, & mali sustinueris, sit tibi in remedium peccatorum, augmentum gratiæ, & primum vita aeterna, Amen.*

DUBIUM II.

Qua'is contritio requiratur?

Suppono, quod contritio in communi, sit dolor ac detestatio peccati commissi, cum proposito emendandi, ut habet *Trid. sess. 14* Ubi etiam dividit in Perfectam, quæ absolute sic dicitur; & in Imperfectam, quæ attritio dicitur. Perfecta est, quæ elicitur ex motivo caritatis, propter Deum summè dilectum: & hæc se sola mox iustificat, etsi cum voto & ordine ad confessionem, quam deinde facere teneris. Imperfecta est, quæ

quæ ex inferiore motivo, supernaturali rante concipitur.

Resp. Ad Sacramentum hoc sufficit, & requiritur saltem attritio formalis, supernaturalis, efficax, & universalis, (respectu mortalium) concepta in ordine ad confessionem, vel saltem absolutionem: Est communis. *v. Bon. d. 5. q. 5. & Schol. ac colligitur ex Trid. l. c.* Unde resolves.

I. Non requiritur contritio existimata ut voluit *Gabriel*.

II. Non sufficit, 1. Attritio existimata tantum, licet inculpabiliter: quia vera attritio est pars essentialis. 2. Nec desiderium absolutionis, sine affectu ad peccata; idque etiam si tantum confitearis venialia, ut habet sententia communis, contra *Angles*, & quosdam alios, quos sequitur *Tamb. l. 1. exped. conf. cap. 3. v. Dian. p. 9. R. 31.* Unde peccat graviter, qui etiam sola venialia, vel sola mortalia alias confessa, sine omni formali dolore, confitetur: quia non ponit materiam sacramenti, & saltem periculo sacrilegii se exponit. Ita *C. Lugo. d. 14. s. 8. & c. commun. v. Dian. p. 3. l. 4. R. 116. Bon. d. 5. q. 5. sect. 1. p. 3.* Non ramen est necesse, ut dolor se extendat ad omnia venialia, quorum sibi pœnitens est conscius. *Suar. Laym. Lugo.* Imò notat *Tamb. l. c.* satis esse de uno veniali dolere formaliter, etsi plurium sis conscius, de quibus nec dolorem, nec propositum emendandi habeas, si ve ea confitearis, si ve non.

III. Non

III. Non absolvitur, qui dolet, licet intensissimè, tantum propter infamiam, damna, aliasve pœnas temporales præcisè, etsi ex inculpabili ignorantia: quia non est dolor supernaturalis; nec ignorantia, aut bona fides potest supplere defectum essentialium. *Bon. l. c. &c.* Limitat tamen *Regin. cum Tamb. in exped. conf. l. 1 c. 1.* nisi doleas propter istas, ut à Deo inflictae, vel infligendas.

IV. Ad attritionem non requiritur ulla intensio, vel duratio temporis, ut vult *Durand.*

V. Etsi debeat esse de omnibus peccatis mortalibus, non requiruntur tamen singuli dolores de singulis, ut vult *Angles*, sed sufficit unus actus, de omnibus simul sumptis, etiam oblitis: ideoq; peccata graviter, qui sciens prudens non atteritur universaliter, de omnibus mortalibus nondum remissis *Bon. &c. l. c.*

VI. Non sufficit dolere, quòd non doleas, ut habet *Narv. & Sa*, nec velle ita non peccandi. Ratio curiusq; , quia non est dolor de peccatis cõmissis, cum quo affectus ad ea stare potest. *Henric. Vasq. Bon. l. c. n. 7.* Ubi rectè notat, cum actu, quo quis dolet se non dolere de peccatis, plerumq; conjunctum esse dolorem de peccatis, etsi pœnitens eum non dignoscatur.

VII. Etsi dolor hic debeat esse summus appetitivè, ita ut nihil magis detesteris, quàm peccatũ, malisq; omnia mala hujus mundi perpeti, quàm mortaliter contra Deum peccare: non tamen opus est, imò nec expedit, particulares facere collationes; v. g. mallem hoc vel illud malum subire, quàm mortaliter peccare; quia periculosa sunt.

E c

VIII.

VIII. Qui non vult occasiones proximas peccandi à se amoliri, vel non remittere ex animo, vel non restituere, aut satisfacere, quibus debet; vel non habet formale (licet probabiliter cum C. Lugo, l. c. §. 5. Laym. Dian. aliquid dicant, virtuale in contritione universali inclusum sufficere, saltem quando non occurrit cogitatio de peccatis vitandis) propositum, peccata mortalia, (quando alia confitetur) vitandi efficacis, i. e. cum quoniam non possit consistere affectus actualis erga aliquod mortale, non est sufficiens attritus. Ratio, quia non est dolor & detestatio efficax, quippe cum quo possit stare voluntas peccandi: nec is se ex toto corde convertit ad Deum, detestans peccatum super omne detestabile. Suar. Fernand. Lay. l. 5. t. 6. cap. 4. Dian. p. 3. t. 4. resol. 119. & c. commun. Et licet solam venialia confitearis, teneris tamen, sicut dolorem, ita etiam propositum, saltem virtuale, circa illa habere. C. Lugo, d. 14. §. 8. & 9. & alii.

IX. Redire sapè cum eodem mortali, non est certum indicium deesse attritionem, etsi sit magna præsumptio; præsertim in iis, qui coguntur confiteri à parentibus, magistris, &c. item in iis, qui aliquoties moniti concubinam non separant, aut restitutionem non faciunt; quibus proinde absolutio differenda est, nisi id actu præsent. Quamquam possint esse alia signa veri doloris, v. g. si media præscripta sint adhibita, occasiones vitare, si numerus peccatorum imminutus, si peccatus omnino asserat, cui plerumque credi debet, cum ipse sit sui accusator, defensor & testis. Quia in re opus est magna prudentia Confessarii, ne poenitentem

severitate avertat, neq; etiam lenitate seducat, & peccet, pereatq; cum illo. *Suar. in 3. p. d. 32. f. 2. Sanchez. l. 2. in decal. cap. 32. & l. 3. cap. 5. C. Lug. l. c. n. 166. & 169.* contra quorum, aliorumq; communē sententiam, docent apud *Dian. Vivaldus, & Ioan. Sancius, d. 10. n. 16.* posse toties, quoties confiteatur, absolvi, etiam si nullus appareat profectus; eò quòd sine illo possit esse verum propositum: sicut est in iis, qui venialia semper afferunt eadem. Verum id probare non ausim, nec videtur esse paratio. *vid. Còn. d. 2. dub. 14. Dian. p. 1. t. 7. R. 55. & p. 2. t. 2. mise. R. 45. & p. 5. t. 4.*

MS

X. Absolvendi sunt ii, qui ex officio, domo, vel negotio, in quo propinquum peccati periculum imminet, discedere nolunt, eò quòd sine maxima difficultate non possint, parati interim media prescribenda adhibere. Ratio, quia occasio, etiam propinqua, non necessitat ad peccatum, ideoque stare potest cum proposito peccata vitandi. Nec refert, quòd quis putet, vel timeat se unū, vel plura peccata non vitaturum; quia propositum est actus voluntatis; existimatio autem illa, est actus intellectus, qui ex illo proposito, ob humanæ voluntatis mutabilitatem, non necessariò consequitur. Interim, qui certus est, impossibile sibi esse, in tali occasione peccata vitare, debet eam deserere, nisi velit perire. Ita *Laym. l. c. C. Lugo, l. c. n. 152.*

XI. Non requiritur dolor sensibilis, sufficit enim intellectus: qui cum sit internus, ac spiritualis, scrupulosi non facili debēt angi, quasi sine dolore accedant ad Sacramentum, eò quòd nullum sentiant.

Et affine p. 60. In. XI

Ec 2

XII.

XII. Is, qui nihil cogitans de confessione, attentionem elicit, non referens eam ad Sacramentum non potest sine novo dolore ad id accedere: quia pars debet referri ad partem. Ita *Suar. d. 10. q. 4. Bon. d. 5. q. 3. p. 2.* Contrarium tamen videtur docere. *C. Lugo, d. 14. f. 4. n. 37.* quod non est impossibile, *Tambur. l. 1. cap. 2.*

XIII. Non sufficit ad Sacramentum dolor, qui sequitur absolutionem: imò secundum sententiam saltem tutiorem, quam docet *Laym. l. 5. ca. 4. & Cbn.* debet antecedere etiam confessionem, (et contrarium etiam probabiliter doceant *Vasq. Ell. Fagund. C. Lugo, de pœn. d. 14. f. 2. & Gasp. Hurt. d. dif. 5. apud Dian & Escob. t. 7. E. 6.*) Unde peccantes iniuncto ad dolorem excitandi, aut si post peccatorum narrationem fiat, repetant verbo confessionem, dicendo se dolere de peccatis expoliti. *v. Laym. l. c.*

XIV. Probabile est, eum, qui paulò ante confessus iterum confitetur, vel eadem peccata, vel quae exciderant, de quibus ante (explicitè, & in particulari) non doluit, non tamen elicere novum dolorem. *C. Lugo, d. 14. f. 3. Dian. p. 9. t. 3. R. 5. & 51.* & consequenter potest moribundus propter periculum instantis mortis absolvi, audito tantummodo altero peccato; & deinde, si superstes maneat, auditis reliquis iteratò absolvi in virtute doloris præcedentis. *Tambur.*

DUBIUM III.

Qualis Confessio requiratur?

ARTICULUS I.

Andebeat esse integra materialiter?

Resp. Ad confessionem, per se, & ordinariè requiritur integritas materialis, sita in eo, ut postquam diligentius te excusseris, & conscientia tuae latebras (ita loquitur *Trid. sess. 14. ca. 5.*) exploraveris, confitearis omnia mortalia memoriae occurrentia, nondum confessa, eorumque numerum, & circumstantias, quae speciem mutant. Patet ex *Trid. l. c.* & est certum. Ratio, quia alias nec iudicium sacramentale rectè administrari, nec æquitas in pœnis statuendis servari potest.

Dicitur I. *Per se & ordinariè*: quia per accidens, & extraordinariè, sufficit integritas formalis. *v. dub. seq.*

Dicitur II. *numerum*: intellige certum, qui si nõ constet, dic probabilem, addendo, *plus minus*. Quod si deinde deprehendas te errasse, non tenes iterum confiteri, nisi notabiliter fuerit major. *Egund. Sanch. Hurt. contra Regin. Fill. & Sa.*, qui dicunt, verba illa, *plus minus*, tantum extendi, ad unum vel duo supra numerum indicatum. Sed quamvis hoc sit verum in numero parvo denario, v. g. non tamen in aliis, v. g. centenario, millenario, &c. quia verba illa non habent sensum absolutum, se respectivum, ad numerum, cui adduntur.

etur, qui quanto fuerit major, tanto etiam maior
 verbis istis intelligitur, dummodo tamen sit pas-
 yus respectu alterius, cui adiungitur, quod pruden-
 tis arbitrio æstimandum est. Ita *Dian. p. 3. l. 3. l. 194.*
ex Nav. &c. Item *C. Lugo, d. 16. n. 94.* Quod si
 autem nec probabilis haberi potest, dicenda est
 consuetudo peccandi, tempus, & frequentia in
 die, septimana, mense, vel anno. *v. Fill. tom. 7. l. 7.*
c. 4. Dian. p. 3. t. 4. resol. 94. Gasp. Huri. d. 9. dif. 5. C.
Lugo d. 16. num. 79.

Dicitur III. *Quæ speciem mutant:* quia etsi pro-
 babile sit, quod docet *Suar. Côn.* & alii, etiam casus
 quæ notabiliter in eadem specie aggravant, hoc
 est, quæ juxta cujusque conscientiam excedunt
 ordinarium peccandi modum, esse explicandas, ob
 rationem allatam in responsione. Contra
 tamen sententia, quam ex *D. Thom. Sylv. Navar.*
 docet *Vasq. Reg. Bonac. Lugo, d. 16. l. 3.* etiam proba-
 bilis est, & tuta: saltem si excipias, 1. Gradus con-
 sanguinitatis, in incestu. 2. Quantitatem furti, in
 injuriæ, &c. quæ egent satisfactione. 3. Quando unus
 actus plures sunt occisi, vel infamati, vel apud plures
 res. 4. Odiu diuturnum: quia tunc solent plures
 actus fieri. *v. Regin. loc. cit.* 5. Peccatum inter con-
 fessarium & pœnitentem. *v. Fill. de imped. mat. l. 16.*
5. q. 5. 6. Si circumstantia invehat censuram vel
 reservationem, vel ad necessariam pœnitentis de-
 rectionem, à confessario prudenter interrogat.
Vnde resolves.

I. Ad integritatem confessionis prærequiritur
 diligens examen, pro capacitate pœnitentis, tem-
 poris mora, & ceteris circumstantiis. Ad id autem
 quis

sufficit diligentia mediocris, qualem vir prudens in arduis negotiis adhibet, vel qualem, moraliter loquendo, docti & timorati adhibere solent, etiam si quis putet, majore diligentia plura se reperiturum. *Bon. t. i. d. 5. q. 5. Laym. l. 5. t. 6. ca. 8.* Post medietatem autem istam diligentiam non tenetur de antea acta vita ulterius cogitare: & si quid occurrat, quod videatur non esse in confessione explicandum, potest sibi persuadere, cum cæteris id memoratum fuisse, *Dian. p. 3. t. 4. R. 107. ex Sancio.*

II. Examen hoc à confessario potest suppleri: quod tamē *Suar.* reprobatur, in confessionibus longis diligentiorum, eò quòd impossibile ferè sit, ut quis repente rogatus omnia recorderetur; & tantum admittit in rudibus: quos etiam monet *Sa. Confessio*, bona fide confessos, non nimis rogandos de confessionibus præteritis, nisi intelligatur aliquid necessarium de fuisse. *v. Fagund. Dian. p. 3. tr. 4. ref. 89.*

III. Non est necessarium peccata scribere, ne memoria excidant, ut contra *Bon.* docet *Suar. Vasq. & alii.* Imò *Sotus* dicit, id non consulendum, ob periculum evulgationis. Melius tamē *Lay. Cón. & alii.* asserunt, suadendum esse; dummodo vitetur anxietas nimia, propter quam scrupulosus prohiberi potest.

IV. Invalida est confessio, non integra ex ignorantia, vel negligentia mortaliter culpabili, ut verius docet *Suar. & alii* communiter, contra *Sotum & Canum*: quia *Trid.* requirit diligens examen.

V. Non officit integritati, per se loquendo, si quis subinde gravius lapsus, id alteri prius cōfiteatur.

tur, & deinde ordinario suo venialia tantum, (qui imprudenter id ægrè feret, prohibebit, aut reprehendet) nisi tamen ea occasione, maneat in mortali occasione peccandi, aut ideo circumeat, ut liberior peccet: tunc enim graviter peccabit, & ob defectum attritionis, confessio erit nulla. Ita *F. Lugo, l. 5. t. 6. C. Lugo, d. 16. n. 57.*

VI. Ex circumstantiis minuentibus, illæ tantum explicandæ sunt, quæ vel omnino tollunt malitiam, vel ex mortali faciunt venialem, ut pavitas materiæ, indeliberatio, &c. v. g. si die Veneris ignorans comedisset carnes: vel alioquin notabiliter mutant iudicium Confessarii, saltem quoad speciem.

VII. Ad servandam integritatem confessionis, peccata mortalia dubia, ut dubia, (loquendo de dubio propriè dicto,) sunt aperienda, ut docet *Suar. in 3. p. to. 4. d. 22. s. 9. n. 7. Sanch. Dian. C. Lugo, d. 16. n. 63. Bon. d. 3. q. 5. s. 2. p. 2. dif. 4.* & alii communiter contra *Côn.* Ratio, tum quia peccata, quæ sunt in conscientia, debent manifestari; at dubia sunt, ut dubia in conscientia: tum quia in negotio salutis, & medio ad hanc necessario, non tam locum habet illud axioma: *Melior est conditio possidentis, quam hoc; In dubio tutior pars eligenda est.* (Excipiuntur tamen scrupulosi, & ii, quibus diu post peccatum suboritur aliquod dubium; si aliàs soliti sint sollicitè confessionem instituere: quia non est dubium prudens.) Quod si postmodum accipiat notitiam certam, idem rursus esse confitendum, tanquam certum, docet *Turianus, Sanch. 1. mor. c. 20. n. 69.* Dubitat tamen *C. Lugo, d. 16.*

d. 16. / 2. n. 79. & 92. suadetque id ut securius. v. Dra. p. 3. t. 4. R. 60. & 107. Si verò peccatum confessus est, ut certum, & postea de eo dubitet, an fecerit, non tenetur iterum confiteri, ut dubium. *Lug. Tamb. de exped. conf. l. 1. ca. 1.* qui idem censent, etsi postmodum certò comperiat se non fecisse. Monent autem *Suar. & Tamb. l. c.* si quis sola peccata dubia confiteatur, monendum, ut addat aliquod certum ex alijs confessis. Quod si id haberi non possit, absolvendum sub conditione.

ARTICULUS II.

Quando sufficiat confessio integra formaliter?

Resp. Etsi ad hoc Sacramentum requiratur semper aliqua confessio, non tamen semper opus est, ut ea sit integra materialiter, modo sit talis formaliter, seu moraliter, id est, quantum moraliter loquendo hic & nunc potest fieri; etsi postea debeas, si possis, supplere defectum, non statim, sed quando rursus confiteri obligaberis, aut voles. Porro quando talis confessio sufficiat, sequentes regulæ docent.

Prima. Quandoquocumque quis ad materialiter integrè confitendum physicè est impotens, sufficit integritas formalis: quia præceptum divinum non obligat ad impossibile. Unde possunt in sequentibus casibus absolvi, 21. Mutus, etsi unum tantum vel alterum peccatum per nutus significaverit: nisi tamen scripto possit confessario exhibere: ad

E e s

quod

quod tunc eum teneri probabilius est, ut commu-
 niter docetur, contra *Caj. Nav.* & alios. 2. *Surdus*,
 qui non potest omnia explicare. *Laym. l. 5. t. 6. c. 17.*
 8. 3. Ignarus idiomatis tempore præcepti vel ab-
 terius necessitatis, etsi non integrè intelligatur, si
 neque confessarius linguæ gnarus, neq; interpretis
 haberi possit; imò etsi adsit interpretis: nõ enim te-
 netur per eum confiteri, ut docet *Suar. Vsq. Dian.*
 nisi fortè in periculo mortis, in quo aliqua minor
 cõfiteri sufficet. *C. Lugo, d. 25. n. 61. 4.* Moribundus,
 usu linguæ subitò destitutus, si petat absolvi, ac
 det signa doloris, vel antè dederit coram aliis, mo-
 do id fecerit in ordine ad Sacramentum, quod de
 quovis in eo statu præsumendum videtur. Quo
 casu, si (saltem coram ipso infirmo) sive ab uno,
 sive pluribus, mediatis, vel immediatis testibus
 detur testimonium, Sacerdotem non tantum posse,
 sed probabiliter etiam teneri absolvi, (saltem
 sub conditione) docet *Dian. & C. Lugo, d. 18. n. 84.*
Et c. ex multis aliis. Item *Bonac.* citans declar-
 ationem Cardinalium pro se; & *Prap. q. 4. d. 1. s. 1.*
Et c. eò quòd sic & ægri necessitati, & reverentia
 Sacramenti consulatur. Dixi saltem, quia *Tam-
 bur. l. 2. exped. conf.* citans *Cõn. Prap.* & *Lugo* docet,
 posse & debere absolvi absolutè, etsi sit absens,
 qui de signo coram se dato testatus fuit. Demique
 si nullum signum dederit, nullo modo absolven-
 dus est, cum actus judicialis non exerceatur, nisi
 præcellerit accusatio: licet enim recentiores qui-
 dam, ut *Tambur. de exped. conf. l. 2. cap. 10.* citans
Homo bonum & Mofes Item *Phil. Servius in am-
 bo fidele, p. 3. cap. 1. Ant. de lit. Barth. de S. Faust. Et c.*

censeant posse, imò debere absolvi sub conditio-
 ne, dummodò aliàs probè & Christianè vixerit,
 cò quòd præsumi possit interius elicuisse contriti-
 onem, idque *Dia p. 4. t. 4. R. 92. & p. 9. t. 6. R. 20. ex*
aliis 12. iudicet probabile; ab aliis tamen meritò
 rejicitur, ut *Suar. Vasq. Còn. Mercer. Lugo, d. 17. s. 3.*
Malder &c. ipsoque *Diana l.c. & aliis. 12.* apud
Aversam; quia deest omnis externa confessio,
 quam esse partem essentialè hujus Sacramenti,
 constat ex *Trident. sess. 14. can. 9.* & ex nullo si-
 gno rationabiliter præsumi potest, ut suppnò.
Lugo, l.c. Averfam. q. 10. s. 18. ubi notat absolu-
 tionem, quæ iis, qui inscripti sunt in Societatem
 Rosarii, solet in infirmitate impendi sine omni
 confessione, non dari tanquam sacramentalem,
 nec in ordine ad conficiendum Sacramentum, sed
 ad indulgentiam, & remissionem pœnæ conse-
 quendam.

Secunda. Quando vel pœnitenti, vel confes-
 sario imminet periculum vitæ, quod nec illum
 integrè confiteri, nec hunc audire patiatur, suf-
 ficat integratè formalis. Ratio; quia tunc materi-
 alis non est possibilis moraliter: quod valet fe-
 quentibus casibus.

1. Si pœnitens, v. g. infirmus, uno, altero ve pec-
 cato dicto deficiat, vel sit grave periculum ne de-
 ficiat.

2. Si infirmus volens confiteri, dum ei fertur
 viaticum, deprehendatur multas confessiones fe-
 cisse invalidas, & gravitas morbi non patiatur di-
 lationem absolutionis. *Gran. Zambr. Dian. p. 5. t.*
3. R. 57.

3 Si ipse Sacerdos in periculo constitutus, videatur ante moriturus, quam pœnitens absolvatur.

4. Si tempore pestis, prudentum iudicio mortaliter certum periculum sit, ne confessarius inficiatur, qui si tamen totam audire velit, tenebitur ad eam pœnitens.

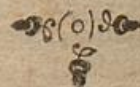
5. Si immineat confictus, vel sit multitudo moribundorum, v. g. in naufragio, nec possint omnes audiri. In quo casu possent etiam omnes simul, ab uno peccato, quod minus infamat, (vel etiam secundum quosdam, si aliter fieri non possit, dicendo in genere se esse peccatores) absolvi dicendo: *Ego vos absolvo, &c. v. Sa. V. Absolutio, & C. de sacr. d. 7. dub. 9.*

Tertia. Quando ex confessione certi peccati, et circumstantiæ, timetur meritò grave damnum proprium, vel alienum, sive confessarij, sive alterius, corporale vel spirituale, potest id reticeri. Ratio, quia præceptum divinum de integritate, non obligat cum tanto incommodo, quod tantum se posse, ut peccares confitendo, v. g. 1. Si Sacerdos certum peccatum sit revelaturus, (intelligitur cum *Côn. C. Lugo, d. 26. n. 217.* quod pœnitens se non teneatur revelare.) 2. Si sciat v. g. mulierem certo peccato sibi, vel confessario fore periculum ruinæ. 3. Si pœnitenti inde immineat grave damnum, vel periculum vitæ vel fame. In his tamen casibus videtur requiri necessitas confitendi, v. g. ob communionem annuam, vel si longo tempore alioqui esset differenda. *v. Fill t. 27. ca. 6. C. Lugo, l. c.* Ubi monet, talia damna aut pericula non facile fingenda esse; & quidem in Religioso vix posse locum habere, Quar.

Quarta. Si quis aliquod peccatum, vel circumstantiam non possit confiteri sine violatione sigilli, v. g. si invalidè absolviſſes ſimoniacum, nec poſſes confiteri, niſi illi, qui facilè inde poſſet conſpicere, quisnam ille eſſet.

Ex omnibus ſuprà dictis ſequitur, excuſari etiam ſequentes ab integritate materiali. 1. Qui habent caſum reſervatum, de quo *infra* & *Laym. l. 5. c. 12.* 2. Scrupuloſum, qui perpetuò angitur de obliſis. 3. Quem Sacerdos abſolvit ante finem, nolens omnia audire, ut habet *Bon. hic.* 4. Quem fallit memoria, ita ut dicat, ſe ſcire in genere, quod peccaverit mortaliter, non occurrere autem ſpeciem peccati; etſi tunc veniale aliquod addere ſit conſultum. Ita *Con. & Laym. l. c.* contra *Sotum & Medin.* 5. Eum, qui extreme rudis, vel ſimplex dicit ſe dolere de peccatis, nullum tamen in ſpecie, ne veniale quidem ſciat dicere: qui etſi ſpeculativè loquendo poſſet abſolvi, practicè tamen non expedit, ſed data benedictione permittatur communicare. Ita *Laym l. c.* 6. Qui aliquod peccatum non poteſt confiteri, ſine complicitis infamatione, v. g. ſi peccaſſes cum matre, vel ſore, quam confellarius noſſet, (tunc enim ſi alium confellarium non poteſt habere, quem aliàs adire tenereris) ſufficeret, imò deberet dici, quod animo cum ea, vel in genere, cum aliqua fornicationem, vel inceſtum commiſiſſes, reticendo gradum primum, vel ſecundum, quoad licebit ſine manifeſtatione complicitis cum propoſito conſitendi integre Sacerdoti alteri, proxima occasione. Ita probabiliter *Navar. c. 7. Ban. Con. Valent. Prapof. hic*

dub. 6. Gamaz. &c. Ratio est, quia quando duo præcepta divina concurrunt, naturale & positivum, quæ simul servari non possunt, præferendum est naturale; quia strictius obligat. Et si probabilius contrarium doceant *Fill. Suar. Vsq. l. 1. c. 1. Lugo, a. 16. num. 394. Hur. Cón. & alii commun.* Unde talis saltem non tenebitur tacere id peccatum, ne complicem infamet, nisi commodè possit; (quod *C. Lugo* extendit etiam ad non complicem, sine cujus manifestatione peccatum explicari non potest) ideoque confessorio curandum, ne nominentur personæ, nisi ad pœnitentis directionem opus esset; tunc enim infamia ista non tanti æstimatur, eamque sibi imputet, qui peccavit. Conferendum tamen est commodum directionis, cum infamia. Ratio supra dictorum omnium, quia in his casibus moraliter non potest fieri confessio materialiter integra. *Laym. c. 8. Fagund. p. 1. c. 3. v. Dian. p. 3. l. 4. c. 64. & 131. & p. 1. t. 7. R. 40. Less. l. 2. c. 11. d. 1. Tamb. de exped. conf. l. 2. c. 9. §. 2.* ubi docet probabile esse, quod talis pœnitens propter solam consolationem, quam sentit ab amico vel doctoro Confessario, possit ei confiteri, et si alium habere possit.

ARTICULUS III.

Qua sint reliqua conditiones confessionis?

Resp. Præter integritatem sunt hæ tres :

Prima, ut sit vocalis, scilicet ordinariè: idq; propter usum, & praxin Ecclesiæ graviter obligantem; nisi subsit justa causa, ut impotentia, sive physica, sive moralis : quæ si adsit, potest fieri nutu, scripto, aliove signo, v. g. si quis ob anxietatem loqui non possit; aut puella supra modum verecunda, aliter si non possit explicare, quam scripto, quo à confessario lecto, addat voce, de his me accuso. *Suar. V. s. q. C. Lugo, Laym. l. 5. t. 6. c. 6. num. 3.* Imò qui aliter non potest, tenetur juxta communem sententiam confiteri per nutus, aut scriptum, tempore præcepti: etsi id, quoad scripturam, non admittant, *Navar. Tol. Sorus. Valent Dian. extra articulum mortis. v. C. Lugo, d. 15. num. 87.* Similiter suadendum esse surdis, ut confiteantur scripto, (licet ad id non teneantur) ne ab aliis audiantur. Eandemque ob causam eos non interrogandos, nisi de planè necessariis, ex *Possev. docet Dian. p. 3. t. 4. R. 127. & p. 3. t. 6. R. 5* Unde resolves hunc Casum.

Is, qui extra necessitatem, totam confessionem facit nutu, vel scripto, mortaliter peccat, ac consequenter non absolvitur. *Dian. p. 3. t. 4. R. 127. ex Sylv. v. Föll. tom. 1. t. 7. c. 1. Cõn. d. 6. dub. 1, Suar. d. 25. f. 3. n. 5.*

Secun-

Secunda Conditio, ut sit secreta, id est, ut fiti Sacerdoti, non quidem ex necessitate, sed ut in ecclesiâ. Publica autem, qualis in naufragio, gratia hospitali; ubi alii adjacent, vel per interpretem, non obligat (saltem respectu peccatorum occultorum) nisi ex charitate sui cum, qui in articulo mortis dubitat de contritione; ac tum ad hoc sufficit ea confiteri, quæ minorem pariunt infamiam. Ita *Suar. Fagunâ. Dian. p. 3. t. 4. R. 29. & 119.* resolves.

Si quis peccata in prioribus confessionibus oblita esset, non teneretur etiam in articulo mortis ea confiteri publicè, vel per interpretem: quia peccatorum oblitorum confessio tantum obligat præcepto positivo divino, quod in hoc casu resolat. v. *Laym. ca. 6. Dian. p. 3. t. 4. R. 128. & 119.*

Tertia Conditio, ut sit vera. Quod requiritur essentialiter in materia substantiali & necessitate, quia alias in re gravi decipietur iudex: neque esset confessio integra, ideoque irrita. Non tamen in materia libera, tum quia falsitas signi in accusatione circa materiam accessoriam, non irritat sententiam irritam; tum quia talis tantum peccat venialiter, cum non sit graviter injurius Sacerdoti, nec sacramento. Ita *Navar. Suar. & 119.* resolves.

I. Non est mortale, nec irritat Sacramentum. Si in confessione mentiaris leviter, circa res non pertinentes, aut non necessarias ad Sacramentum, v. g. si historiam falsam narres, vel si neges veniale, vel mortale, quod non teneris confiteri. Si falsò te accuses de veniali; quod tamen mortale

grave erit, si id facias non dando aliam materiam, cum sic formam reddas irritam, & sacramentum: nisi tamen facias ex scrupulo, perturbatione. Ita *Suar. Fill. tom. 1. t. 7. ca. 4. Laym. l. 4. t. 6. ca. 8. Dian. p. 1. t. 4. R. 69.*

II. Sacrilegium est, & absolutio nulla: 1. Si mortale, quod confiteri teneris, & putas esse, neges, aut negas, ne intelligatur 2. Ut communiter docetur contra *Sylv* si mortale tibi falso imponas, nisi tamen fiat ex simplicitate, scrupulo, & c. 3. Si neges vel mentiaris circa peccata alias ritè absoluta, quando Confessarius, ut Judex vel Medicus deus, aliquid, ut necessarium ad præsentem confessionem interrogat, *Lugo, d. 14. s. 10. Tamb. l. 2. c. 10. §. 2.* secus si ad præsentem confessionem non faciat. *Ibid.*

ARTICULUS IV.

Quando confessio sit invalida, & quomodo iteranda?

Resp. I. Id contingit ex duplici capite. *Primò* ex parte confessarii, si jurisdictionem habuit, vel certè impediram per censuram, vel si formam substantialiter vitia vit; vel non intendit absolvere, vel peccatum nullum intellexit.

Dico, *nullum*: quia si ob surditatem, somnum, vel distractionem, aliqua licet mortalia non intellexerit, sine culpa pœnitentis, probabilius est. valuisse absolutionem, ac postea tantum repetenda esse non audita, ut contra *Sylv. Anton. Navar. & alios,*

*alios, docet Henric. Laym. l. 5. tr. 6. c. 9. Dicitur
 ref. 198. Addo, sine culpa : quia si semidormiens
 mala fide confitearis, peccas, & confessio est
 invalida, ideoque repetenda l. 1. cap. 10. §. 3. Denique
 addunt aliqui cum Tol. si confessarius indoctus
 non potuit discernere mortale & veniale, iurata
 esse. Verum id Suar. & Laym. & alii passim
 ciunt, & quidem, etiamsi Confessarius putasset
 esse veniale, quod fuit mortale: ideoque confes-
 sionem bona fide tali factam, non esse opus repe-
 re. Ita & Henric. Sanch. 1. mor. cap. 10. n. 69. Dicitur
 p. 3. t. 4. R. 121. contra Vasq. Dixi, bona fide: quia
 mala fide, v. g. quia quæsiuisti talem Confessari-
 um, qui tibi mederi non possit, debes repetere
 cum enim actu peccaveris, dum confitereris, non
 fuisti ritè dispositus, ideoq; nec absolutus. Tamen
 l. 2. c. 10. §. 3. Denique, si finita confessione au-
 digas Confessarium aliqua non percepisse (sive
 propter somnum, sive distractionem) nescias
 tem, quæ sint illa, teneris reperere confessionem,
 si brevis fuerit, quia de singulis prudenter potest
 dubitare: si autem longa fuerit, ait Tamen non
 non teneri, ob rationem contrariam; & satis est
 confiteri, quod dubites, an aliquod ex tuis pecca-
 tis Confessor percepit.*

*Secundo. Invalida est ex parte pœnitentis, si
 fuit excommunicatus, de quo infra, si mortaliter
 euit, vel de eo se falsò accusavit; si mortaliter
 negligens fuit in examinanda conscientia, item si
 fuit atritus (quod patere solet inde, si sponte que-
 sierit confessarium surdum, indoctum, cœcum,
 &c. vid. Sanch. loc. cit. si nolit tollere occultos*

cc. v. *Dian. p. 4. t. 4. R. 201.*) quibus addi potest, ut plurimum, si peccatum carnale confessus sit suo complici.

Resp. II. Si confessio apud eundem confessarium iteretur, sufficit uno verbo in communi se accusare de peccatis ante illi cognitis, dummodo istorum recordetur, saltem in confuso, aut status ac vitæ hominis in communi, aut pœnitentiæ à se impositæ, ut docet *Vasq. Tol. Lay. Sa. Dian. p. 3. t. 4. ref. 123.* Imò si nihil horum, sed tantum, quod sibi confessus fuerit, recordetur, validè, etsi illicitè, absolutum purat, *Lay. & Dian. l. c.* Idem absolutè docet *Gran. & Mercerus in 3. p. q. 9. n. 1.* cum quibus *Dian. p. 5. t. 14. R. 51.* se retractans, probabile censet, quod etiam licitè possit absolvere.

Resp. III. Rarè obest defectus ex parte confessarii, si pœnitens eum inculpabiliter ignorat: quia in confessione sequenti absolvetur etiam ab iis, à quibus se bona fide absolutum purabat. *Vnde resolves.*

Is, qui à puero peccatū aliquod grave, v. g. molitiam, inculpabiliter omisit, ut quia putavit leve esse, vel nullum, non idèo tenetur repetere alia peccata (vel confessiones intermedias) sed hoc tantum, ut docet *Bon. Sanch. tom. 1. l. 1. ca. 16. Vasq. in 1. p. tom. 4. q. 92. Sancius, Lay. hic ca. 9.* addens, si simplex rusticus, qui tota vita tantum fecit confessiones generales, nihil confitens in specie, nec aliter instructus sit, etsi is validè sit absolutus, cum onere, ut cum melius cognoverit, omnia subjiciat clavibus; si tamen veniat, quando ingens est copia pœnitentium, ut tunc disponi non possit
ad

ad omnia repetenda, posse eum absolvi, auditum
 men peccatis ab ultima confessione factis, cum
 obligatione, ut melius faciat. Ita *Laym. l. 1. c. 1. §. 1.*
4. v. Dian. p. 3. t. 4. R. 108. ubi addit ex *Navar. l. 1. c. 1. §. 1.*
Beja. Vasq. Regim. tom. 1. l. 6. ca. 5. §. 3. n. 133. & *Sancio*, et si ex errore culpabili mortaliter, quod
 tum tale, v. g. mollitiei (vel numerum, aliam
 circumstantiam necessariam) omiseris, non tenetur
 teneri repetere confessiones intermedias, si
 fide, & legitime factas, (in quibus ex naturali
 livione defectum illum non fueris confessus) et
 validæ fuerint, & maneant validæ.

DUBIUM IV.

De Satisfactione.

ARTICULUS I.

Quæ ejus necessitas, & quantitas?

Resp. I. Satisfactio, seu pœnitentia à confessio
 data, est necessaria necessitate, non sacramentali
 sed præcepti, ideoque à confessario regulariter
 imponenda est, (secundum *Suar. & Regim. tom. 1. l. 7. n. 12.* sub mortali *Card.* tamen de *Le go. c. 1. §. 1.*
v. d. 25. num. 47. v. g. si ob peccata venialia leviter
 pœnitentia esset injungenda, ejus enim voluntaria
 riam omissionem venialem tantum esse. Ita etiam
Dian. p. 6. t. 6. R. 44.) Et quidem proportione
 tum peccatis, tum facultati pœnitentis. Ratio prin
 cipalis est, quia est pars sacramenti, non essentialis

sed integralis tantum, habens effectum ex opere operato, & majorem vi sacramenti, quam sine eo. Ratio posterioris, tum ex *Trid. sess. 14. cap. 8.* tum quia Sacerdos tenetur curare integritatem sacramenti: & tam vindicare, quam mederi. *Bon. t. 1. d. 5. §. 3. p. 2.* Unde resolves.

I. Excusatur aliquando Confessarius, si levissimam (vel etiam nullam) pœnitentiam injungat: v.g. 1. Si pœnitentem vehementissimè contritum, aut aliter satisfecisse advertat. *Cajet. Navar. Suar. Regin. Bonac. de pœnit. d. 5. q. 5. §. 3. p. 2. num. 1. & 2. Esob. cap. 6. num. 41.* Cum verò id rarò, vel nunquam constare satis possit, tutius est, aliquam semper injungere, ut rectè monet *C. Lugo. d. 25. §. 4. num. 48.* 2. Si pœnitens sit mentis impositus, aut aliter impotens, aut morti proximus, aut valdè debilis: cui tamen prudenter injungi levem saltem pœnitentiam, v.g. percussione pectoris, invocationem nominis Jesu, (saltem corde) aliosve pios motus, vel ut per hæredes sacrificia, elemosynas, & similia opera pia curet, monet *Suar. Laym. & Bonac. l. c. & Navar.* qui addit, posse injungi, ut patienter ferat infirmitatem: quod tamen *Bon. l. c.* non probat, cum fieri possit, ut id valdè angat infirmum, timentem se non ritè satisfacere. 3. Quando scrupulosus sapius intra eandem horam redit cum novis culpis; quia supponitur satis imposita in præcedentibus. *Tambur. l. 4. cap. 1. ex Fagund.*

II. Etsi Confessarius peccet ex communi, si pro magis peccatis valde parvam pœnitentiam imponat, excusari tamen eum posse, putat *Diam. p. 3.*

t. 4. resol. 92. si addat illud, *quicquid boni fuerit*, &c. Verū hæc regula universaliter admitti nō potest, ubi bene notat *C. Lugo, d. 25. num. 17. C. Tann. Palaus. &c. contra quos Diana pro se citat Bauni & Leand p. 6. t. 7. R. 5. & p. 9. t. 9. R. 54. & aliis non immeritò rejicitur, eo quod verba, aperte merè deprecatoria, non habeant vim elevandi omnia opera bona ad efficaciam Sacramentalia. Aversa. q. 13. f. 7.*

III. Minor justo licitè datur ex causa: qualis v. g. est magna contritio. 2. Fragilitas animi vel corporis, ob quam timetur majorem non impetrari. 3. Tempus Jubilæi, vel Indulgentiæ plenariæ. Ita *Suar. Henriq. Laym.*

IV. Non potest injungi, 1. Ingressus religionis, docet *Sa. V. Satisfactio*: quia id nimis durum videtur. 2. Pœnitentia publica, si sit periculum revolvendæ confessionis: alias interdum pro publico peccato, potest & expedit.

V. Etsi possit, & aliquando ob fragilitatem pœnitentis etiam expediat, injungi opus alias debitum, seu præceptum, v. g. Missæ auditionem disto, &c. ut docet *Suar. Vasq. Laym. l. 5. t. 6. ca. 11. & alii* Unde si scrupulosus sæpius redeat ad Confessarium, intra breve tempus semper nova confitendo, non semper necesse est imponere pœnitentiam novam, cum opus antè debitum possit imponi, *Bon. Henr. Lugo, Dian. p. 6. t. 7. R. 6. contra Suar. Regin. & Bauny*. Si tamen Confessarius non exprimat, censetur imperasse opus liberum, ut docet *iiidem, & Dian. p. 3. tr. 4. R. 84. v. Cón. d. 10. d. 1. & Dian. part. 4. tr. 4. R. 241.*

VI. Etsi etiam possit injungi opus internum, uti contra *Marat. & alios* docet *Côn Hurt. & Dia. p. 4. t. 4. R. 24.* communiter tamen debet esse externū de afflictivum, v. gr. oratio, jejunium, eleemosyna. Nam avaris eleemosyna, luxuriosis afflictio corporis, convenit. Utrum vero licitè imponatur preces recitandæ pro defunctis, dubitari potest. *Vezæum. 2. c. 64. & Joannes Sancius, d. 16. n. 1.* negant. Affirmant probabilius *Turrian. de pœn. d. 37. dub. 4. C. Lugo, d. 35. f. 5. v. Dian. t. 4 p. 3. R. 54.*

VII. Potest etiam aliquando injungi cessatio ab aliquo bono opere, (v. g. nimia corporis afflictione) vel abstinentia aliqua vice à communione, ad promovendum majus bonum pœnitentis, si prudens Confessarius ad eum finem expedire judicet. *Salaz. Lugo, Dian. & c. cum Aversa q. 13. f. 3. contra Joannem Sancium.*

VIII. Etsi possit immediatè post absolutionem adhuc injungi, debet tamen fieri ante, ut servetur ordo judicii, *Dian. p. 3. t. 4. R. 136. & p. 5. t. 13. R. 36.* ubi ex *Cap. Emali & Ochag.* docet, etsi consuetudo habeat, ut ita fiat, illam tamen non induxisse obligationem.

Resp. II. Pœnitens communiter tenetur sub gravi obligatione, pœnitentiam, si rationalis sit, acceptare & implere, ut habet communis contra *Caj. Sylv. Nav.* Quorum sententia ad hoc saltem serviet, ut neminem non absolutum dimittas, si vel levissimam subire velit, ut notat *Sotus & Regim. l. 7. c. 2. v. Dian. p. 3. c. 4. R. 51 & p. 2. t. 15. R. 52.*

Dixi I. communiter: quia probabile est, quod docet *Lay. l. 4. t. 6. c. 15. Suar. & Dian. p. 3. t. 4. S. 136.*

con-

contra *Côn. Henric. & alios*, pœnitentiâ sub
 niali tantum obligare sequentibus casibus. Si
 posita sit pro solis venialibus. Ita citati *com
 Henric. & Fagund. 2. Si pro mortalibus alia obli
 sis. 3. Omissionem partis non gravis, in confes
 ne mortalium, vel etiam omissionem totius, si
 vis sit, v. g. unum Miserere. Côn. Reg. Fagund. *com
 Dian. p. 3. t. 4. R. 102. & p. 6. t. 8. R. 4. 5. Si Confes
 rius noluit obligare sub mortali: quia cum potest
 imponere pœnitentiâ liberè, & sine omni obli
 gatione, ut probat *Suar. hic d. 38. f. 7. Henric. &
 Fagund. Tann. Côn. de sacram. d. 10. dub. 8. n. 65. con
 tra Turr. & Vasq. potest etiam sub levi tantum im
 ponere. v. Dian. p. 3. t. 4. & p. 4. c. 4. R. 82. 5. Eum
 qui lucratur indulgentiam plenariam, liberari
 onere pœnitentiæ (nisi sit medicinalis, docet
 p. 5. t. 12. R. 3. & p. 9. t. 6. R. 36. ex Tann. *Gran. Laym.
 & c. contra Valent. Marcha. & Avers.****

Dixi II. Si rationabilis sit: quia si iusto sit
 vior, ac difficilior, nec Confessarius eam moderari
 velit, non peccabit graviter pœnitens, si sine obli
 gatione discedens, alterius Sacerdotis iudicio pec
 cata submittat, ut docet *Suar. Côn. Laym. Imò ali
 am non obligabitur, si omnino injustam esse con
 stet, aut si pœnitens eam non possit implere, vel
 lius sit oblitus. Nec tunc ad aliud quicquam tenet
 tur, etsi expediat, ut is, qui sive culpabiliter, sive
 ne culpa oblitus est, in sequenti confessione limen
 tem sibi injungi petat. Ita *Côn. Lay. Dian. p. 4. t. 4. R.
 241. contra Richard & Sylv. qui putant talem con
 fessionem esse repetendam, quod præter ceteros
 tos, negat etiam C. Lugo, num. 87. ex Vasq. docent**

ullem satisfacere, si confiteatur illud peccatum oblivionis culpabilis. *Vnde resolves.*

I. Is, qui pœnitentiam implet in statu peccati mortalis, probabiliter quidem satisfacit præcepto, cum impleat ejus substantiam: peccat tamen, sed venialiter, ut docet *Suar. Laym. Dian. l. c.* quia Sacramenti partem suscipit indignè, & obicem potest effectui, scilicet remissioni pœnæ, (quem tamen, obice remoto, recuperari docet, *Navar. Tol. Cajet. Dian. p. 3. t. 4. R. 85. Fagund. Suar. &c.*) unde quamprimum est implenda, potestq; graviter etiam peccari nimium differendo, quod ex variis circumstantiis judicandum. *v. Dian. p. 2. t. 15. Res. p. 5. t. 13. R. 38.* Non esse autem grave seu mortale, si non differat ultra octiduum, docet *Hurt.* apud *Dian.* Imò posse differri per annum, (hoc est, quam diu non tenetur ad novum Sacramentum pœnitentiæ) vult ipse *Dian. p. 9. t. 7. R. 57. ex Amico Leand. &c.* Nisi tamen pœnitens dubitet, an postea possit implere: eo enim casu tenere quamprimum commodè potest. Similiter non esse mortale, si obligatus jejunare feria 6. differat in diem sequentem; vel obligatus communicare singulis mensibus, differat ad 6. vel 8. dies, affirmat *Dial. l. c. ex Palao* præsertim ex causa aliqua, tametsi levi.

II. Pœnitentiam (etiam medicinalem) impostam sub conditione hac, *si iterum labatur*, nec tineri acceptare, nec implere, eò quòd Cōfessarius nec Judex sit, nec Medicus peccatorū, docet *Dial. p. 6. t. 7. R. 49. ex Palao, Trull. &c.* Sed contrarium probabilius cum *Suar.* tenet *Aversa q. 13. f. 4.* quia

non imponit eam pro peccatis committendis sed
 commissis, sub conditione reincidentia.

III. Qui non implevit intra tempus prescriptum
 non ideo deobligatur.

IV. Potest satisfacere per alium, cui Confessor
 id concedit, vel qui per se non potest, ut docet
Regin. Fill. Fagund. Dian. p. 4. t. 4. Resol. 14. hic tamen
 non tenetur, nisi Confessor id voluerit. An verò sa-
 tisfaciens pro alio, simul pro se possit, alii aju-
 lii probabiliter negant, ut habet *Sa.*

V. Non necessariò impletur ante communica-
 nem.

Quæres. Qui pœnitentiam possit commutare
 & quomodo?

Resp. I. Ex justa causa, quivis Sacerdos id potest
 si de novo ei confiteatur, ut habet communis sen-
 tentia contra *Sorum & Vasq.* saltem si peccata
 non sint reservata; imò etiam probabiliter, etiam si
 talia fuerint, ut habet *Fernand.*

Resp. II. Sine nova Sacramenti administratione
 potest id solus Sacerdos, qui injunxit, si adhuc re-
 cordetur statum pœnitentis, & hic ad eum refer-
 rat tempore tam brevi, ut moraliter idem pube-
 rum cœteri possit, v. g. intra hebdomadam, *Hier. &*
alii 4. imò et si post longius intervallum, *Log. de*
versa, & Dian. p. 6. R. 46. & p. 9. t. 6. R. 57. contra
Palzum, &c. Ratio, quia iudex incognita causa
 non potest ferre sententiam, Ita *Sylv. Suar. Cui-*
Laym. Fill. Regin. Fagund. & C. Lugo, contra
Nav. Henriq. Tol. Sa. Rodriq. Bejam. Valerum, Dia-
p. 3. t. 4. Resol. 53, & p. 2. t. 1. misc. R. 53. qui dicunt
 etiam alium posse, non repetitis peccatis. *Quæ-*

sententia, etsi non ex ratione, ex principio tamen extrinseco videtur esse in praxi probabilis. (*Dian.* enim l. c. pro ea adducit .14. Authores, dicitq; esse usum sive praxin Confessariorum) & Confessarii posse servire, quando poenitens difficulter adduci potest ad repetenda peccata, vel tempus id non fert: praesertim si ex confessione (nam in ea, & non extra, debet fieri) aliorum peccatorum, & ex praesenti statu poenitentis, ipsiusq; testimonio, habeant aliquam confusam notitiam peccatorum praeterita confessionis. Ita *Fagund p. 2. l. 9. ca. 4. n. 22.* *Clugo, d. 25. § 6. n. 107. & 109.*

Resp. III. Ipse poenitens non potest commutare poenitentiam, etiam in evidentior meliorem, ut docent *Sanch. 4. mor. Con. d. 10. n. 13. Regin.* & alii: etsi contrarium probabile dicat. *Dian. p. 3. t. 4. Resol. 53. & tom. 2. tr. 4. R. 53. ex Procell & Villalob.* Sed hoc *Turri* temerarium, *Card. de Lugo*, communi Theologorum & fidelium sensui repugnare dicit, d. 25. § 6. n. 75.

ARTICULUS II.

De Satisfactione per indulgentias.

§. I.

Quid sit indulgentia, & quid ad eam
requiratur?

Resp. I. Indulgentia est gratia, qua certo aliquo opere, quod concedens praescribit, praestito, debita Deo poena temporalis, (non autem culpa) extinguitur.

Ff 2

17A

tra Sacramentum, sacrificium, & martyrium, per applicationem satisfactionum Christi, & Sanctorum, remittitur: idq; vel per modum absolutionis, erga subditos Ecclesiæ; vel nudæ solutionis, erga non subditos, ut defunctos & catechumenos, quibus proinde tantum dantur Indulgentiæ per modum suffragii. *Suar. Cõn. Fill. Sanctæ vel. Bon. d. 6. q. 1. p. 1.*

Resp. II. Ad valorem Indulgentiæ requiritur causa pia & rationabilis, eaque, ut habet sententia communior, *Suar. & aliorum*, proportionata effectui, & quantitati Indulgentiæ, saltem secundum concedentis prudentem æstimationem petentem non ex operis tantum difficultate, sed sine incepto, & operis ad eum utilitate. Ratio desumitur ex natura dispensationis bonorum, quæ sine causa ab inferiore facta non valet, & est dissipatio. *Ita dicitur eitt.*

Resp. III. Ad lucrandas Indulgentias requiruntur hæc cõditiones: 1. Ut sit baptizatus. 2. Ut sit subditus concedentis. 3. Ut non sit ligatus excommunicatione majore, ut habet communis, quia hæc privat communionem bonorum spiritualium. 4. Ut sit in gratia, saltem tunc, quando opus præscriptum completur: quia pœna non remittitur ante culpam. 5. Ut opus inunctum, moraliter totum & integrè impleatur. 6. Ut opus præscriptum sit honestum, saltem ex objecto: nam sufficit vitium ex fine inhonesto veniali, vel ex alia circumstantia parva, (ut docet *Suar. & alii commun. contra Cõn.*) saltem si nihilominus conducat ad finem Pontifici propositum, ut limitat *Laym.* Ratio prioris est, quia

quia illud opus plerumq; complet causam Indulgentiæ, quæ debet esse pia. Ratio posterioris; quia ratio injuncti operis, est affectio finis itenti à Pontifice, v. *Lay. Bon. d. 6. q. 5. p. 1.* Unde resolves.

I. Indulgentiis etiam finii potest, qui eas concessit.

II. Non expirant morte concedentis, cum sint gratiæ; nec, ut habet *Sa.*, ante notitiam revocationis.

III. Etsi intelligendæ sunt, ut sonant, cum tamē sint gratiæ, largè sunt interpretandæ; (nisi sint de penitentiis injunctis, ut ex *Henrig. &c.* notat *Amicus, d. 20. n. 77.*) servata tamen verborum proprietate. Unde censendæ sunt perpetuæ, si datæ sunt sine temporis restrictione.

IV. Etsi data pro articulo mortis, secundum *Sa.* expiret, quando semel est accepta: contrarium tamen est probabile, ob rationem datam, Illa autem non requirit applicationem Confessarii, aut alterius ministerium. *Quintan. in append. t. 9. d. 3.* Expediet tamen moribundos ad invocationem nominis JESU & Mariæ sæpius excitare, simulq; in memoriam revocare intentionem lucrandi istas indulgentias. *Ibid. d. 4.* Probabile enim est, si habeat plures imagines, grana, rosaria, &c. beneficia, posse (sive intuitu ejusdem concessionis, sive diversarum) toties lucrari, quoties nomen JESU reperierit, vel præstiterit opus requisitum. *Ibid. d. 6. ex Suar. Gran. &c.* Sufficit autem ad eas lucrandas quodvis tempus, in quo verificatur mortis articulus, etsi pluribus diebus ab ipsa morte absit. *Ibid. d. 5.*

V. Possunt moribundi plures indulgentias pluriarias, ob plures titulos concessas simul lucrari, v.g. quia habent plura rosaria, vel grana, crucis, imaginesve, quibus sunt applicatæ; vel titulo sine Religionis, Confraternitatis, &c. dummodo non requirant certa opera pro speciali necessitate applicanda. *Quintan. in append. t. 9. d. 4. idq; etiam eas, vel earum aliquas ignoret, aut non recordetur. Ibid. ex Lugo, Dian. & aliis. 6. contra Rodryg. Trull. &c.*

VI. Requiritur autem, ut moribundus crucem, granum, imaginem, &c. se cum habeat in articulo mortis, ut ratione illius lucratur: & quidem, ut certius ac certius obtineat, ejus habeat dominium seu possessionem, & apud se teneat. Non tamen est necesse, ut collo appensa, brachio obvelata, manuve apprehensa sint, (etsi aliquo horum modorum habere sit tutius) sed sufficit esse in lecto, vel juxta moribundum; licet ipse nec videat, nec tangat, nec sciat, aut recordetur se habere (nisi aliud exprimat). Sufficiet etiam habere commodatam seu quoad usum (præsertim si id in ipso indubio exprimat, ut in Carolo Borromæi, & quinque Sanctorum sit.) Neq; necesse est retinere, donec expiret, (etsi & hoc sit tutius) sed sufficit in articulo mortis periculo habere, in eoq; nomen Jesu (si hoc requiritur) invocare. *Ibid. d. 6.*

VII. Concessæ vivis, non possunt applicari defunctis, nisi id exprimat, quia pendent à voluntate concedentis.

VIII. Probabile est, concessam pro certo tempore, posse sæpius obtineri, repetendo opera præ-

scripta, v. gr. eodem die, nisi addita sit restrictio: quia favores sunt ampliandi. Ita *Henriq. & Rodriq.* Contrarium tamen videtur probabilius, ob voluntatem concedentis contrariam rationabiliter præsumptam. v. *Card. de Lugo, d. 27. s. 6.*

IX. Et si consultum sit, ut opera omnia fiant in gratia; id tamen non videtur simpliciter necessarium. Laborandum tamen est Concionatoribus, & Confessariis, ut cum Indulgentiæ promulgantur, populum ad seriam confessionem excitent.

X. Ut quis lucretur pro defunctis, probabiliter non requiritur, ut sit in gratia; quia tantum ponit opus tanquam conditionem, quo posito, Pontifex applicat defuncto Indulgentiam, sive satisfactiones Christi, & Sanctorum. Ita *Escob. t. 7. E. s. c. 7. n. 45. ex Suar. & Prsp. in 3. p. q. 14. dub. 10. n. 93.* Contrarium tamen docet *C. de Lugo, d. 17. n. 93.* requirens statum gratiæ, saltem in fine operis: quæ sententia tutior est.

XI. Opus præscriptum dum sit, debet esse utile ad finem à concedente contentum, qualis est, v. g. elemosyna, præscripta pro redemptione captivorum, etsi fiat cum, aut in peccato, (modo aliud opus ei injunctum, & præscriptum in gratia fiat. v. *Card. de Lugo, d. 27. n. 84.*) non autem oratio præscripta ad placandum Deum, si ipsamet sit peccatum ex mala circumstantia, uti nec jejunium, si te inebries; item nec visitatio Ecclesiarum, sine ulla devotione. Ita *Laym. Bon. & alii.*

XII. Possunt uno & eodem tempore, plures Indulgentiæ diversis viis concessæ, lucriferi, si opus æquè utile ad finem utriusq; Indulgentiæ, nec sit

iterabile intra idem tempus, v. gr. jejunium, & communio. Ita *Præp. & Lay.*

XIII Non lucrantur Indulgentias. 1. Qui ex impotentia, vel ignorantia, sive totum opus præscriptum, sive notabilem ejus partem omittunt, v. gr. puer vel senex non jejunet: nisi tamen ob gravem difficultatem hoc opus ei in aliud est commutatum. *Henriq. Cajet. Bon. p. 5. num. 16.* 2. Qui opera injuncta, alio loco, tempore, vel ordine, peccat, quam præscriptum est, vel per alium, qui fuerit causa principalis, ut si per alium jejunarit, Ecclesias visitarit. *Nav. Reg. l. 7. Bon. l. c.* 3. Qui famulo tradidit elemosynam erogandam, quam iteravit, ut habet *Bonac. ex multis* contra *Sa. 4.* Qui aliquid omittit, quod secundum sententiam probabilis, vel etiam probabiliorem, non est necessarium, si tamen sit necessarium re ipsa: quia communis error non supplet defectum. Ita *Bonac. ex Suar. Sanch. & aliis.*

XIV. Non obstat effectui Indulgentiarum. 1. Etsi ex opere requisito modicum quid omittatur, v. gr. cæremonia in sacro, vel si parum comedas in jejunio; quia opus ponitur moraliter integrum. 2. Si opus requisitum præstes per alium, habentem se ut instrumentum, v. g. in elemosyna danda. *Bon. l. c.* 3. Si elemosynam des exiguam; nisi tamen in Bulla exprimat, dandum esse pro cujusq; facultate, tunc enim major danda est à divite, quam à lio. Ita *Fill. Suar. Sa. & alii.* 4. Si Ecclesiam visitandam non possis ingredi, ob hominum multitudinem, dummodo oratio fiat ante fores, vel in exteriorio. *Bon. 5.* Etsi in opere præstito non habue-

is intentionem consequendi Indulgentias, ut docet *Salas. Bonac. Galii* contra *Suar.* Et videtur certum, saltem si habueris interpretativam, ut habet *Laym* 6. Etsi opera fuerint aliunde debita, v. gr. ex præcepto Ecclesiæ. Ita *Laym.*

XV Quando datur potestas commutandi opera præscripta in alia, id non necessatio fit in confessione, & a Confessario, qui audit confitentem; sed potest fieri extra, & ab alio idoneo: ita enim declarat *Gregorius XII.* (ut & in *Bulla Indulgentiæ*, nomine Confessarii, intelligi quemvis approbatum) apud *Henriq. lib. 7. cap. 10. n. 8. & Præpos. q. 14. dub. 10. n. 88.*

XVI. Probabilius est, eum, qui tantum partem operis præscripti facit, non lucrari partem Indulgentiæ, nisi tam parum desit, ut censeatur moraliter integrum. Ita *Bon. p. 5. ex Nav. Suar. Cõn. &c.*

XVII. Cum præscribitur, ut visitentur aliquot altaria, sufficit ad illa se orando convertere ex eodem loco, ut habet *Sa. Bonac. part. 1. Suar. Rodriq. Dian.* Limitat autem *Card. de Lugo*, si sit tali loco, & situ, ut moraliter censei possit orare ad illa altaria, d. 27. n. 98.

XVIII. Cum confessio præscribitur, nisi in *Bulla* exprimatur, venialium, probabilius est, non requiri, ut conditionem sine qua non, sed ut dispositionem ad statum gratiæ. *Bon. l. c.*

XIX. Nemo consequitur plenariam Indulgentiam peccatorum omnium, nisi omni culpa, etiam veniali, liber sit, quando ultimum opus explet. Unde consultum est, ut communio sit ultimum. v. *Laym.*

Quomplex Indulgentia, & quomodo differat à Jubilao?

Resp. I. Indulgentia est totalis, sive plena, plenior, plenaria, plenissima, quæ non tantum penitentiam injunctam per Confessarium, vel Canones, aut secundum hos injungi debitam, sed etiam omnem Purgatorii pœnam tollit. Nec differt à Jubilao, nisi accidentaliter, privilegiis quibuslibet, ut quod in Jubilao licita sit dispensatio in certis votis, absolutio à reservatis & censuris, & quod Confessarius qui vis approbatus possit eligi, v. S. V. Indul. Bon. d. 6. q. 1. p. 2.

Indulgentia alia est Partialis, qualis est unius, vel aliquot annorum: item septenæ, quadragenæ, carenæ: item tertiæ partis peccatorum, per quas non significatur tolli tantam durationem Purgatorii, sed tantam pœnam remitti, quanta deletur per jejunium unius, aut aliquot annorum, aut quadraginta dierum in pane, & aqua, secundum Canones olim imponi solitum. Porro, quando indulgentiis plenariis adduntur aliquot anni, vel remissio tertiæ partis peccatorum, id secundum diversas sententias, vel ad diversos concedentes referendum est, vel facit ad cautelam, ut si fortè causa Indulgentiæ non fuerit sufficiens, saltem valeat ad illos annos lucrandos; vel ut adjuncta concedatur pro alio tempore, actione & loco; vel denique, ut ea per modum suffragii possit aliis applicari, v. Bellar. c. 9.

Resp.

Resp. II. Circa Jubilæum notanda sequentia.

1. Anno Jubilæo in Urbe durante, suspendi solent tantisper extra Urbem omnes Indulgentiæ plenariæ, quoad vivos, etiam in carceribus, (non tamen in periculo mortis constitutos, ut contra Laym. l. 5. t. 7. c. 8. num. 2. docet Bonac. d. 6. q. 1. num. 2. ex declaratione Urbani VIII. facta Anno 1625. neque quoad defunctos) itemque aliæ facultates, v. g. absolventi à casibus Bullæ Cœnæ, commutandi vota, dispensandi, &c. concessæ in ordine ad lucrandas plenarias Indulgentias. Non suspenduntur autem Indulgentiæ personis particularibus, aut ab alio, quàm Papa concessæ, nec privilegia Religiosorum, v. gr. absolventi à reservatis, &c. quia tantum suspenduntur facultates concessæ in ordine ad indulgentias. Ita Sanch. Henrig. c. 6. apud Dian. tom. 1. tract. de bulla crus. Fill. Bon. l. c. Benzon. & denique Card. de Lugo, d. 20. s. 8. n. 145. ex declaratione Urbani VIII. Anno 1625. Similiter neque suspenditur facultas concessa Episcopis per Trid. s. 24. c. 6 absolventi & dispensandi cum suis subditis, in omnibus casibus Sedi Apostolicæ reservatis; item nec dispensandi in irregularitatibus, in impedimentis matrimonii, aut petendi debitum, &c. quæ ex jure communi illis competunt. Zerola V. Annus S. S. A. Quintan. in append. t. 8. d. 16.

2. Etsi probabile sit, quod docet Navar. sapius lucrificari posse Indulgentias intra Jubilæum extensum ad duas septimanas: Contrarium tamen verius est, quod Congregatio Cardinalium declaravit, ut habet Bon. (ex Suar. Sanch. d. 6. q. 1. p. 5. n. 32.

qui tamen affirmat, in anno sancto posse obtineri toties, quoties opera præscripta præstantur, idque ex declaratione Urbani VIII.

3. Satisfacere tunc, i. qui Sabbatho ante primam Dominicam confitetur, ut habet *Laym. Bonac. & praxis fidelium*. Item qui confitetur & communicat ultima Dominica claudente Jubilæum. Cetera tamen opera debere fieri ante, & quidem intra unam hebdomadam, docet *Card. de Lugo, d. 27. n. 105. contra Bonac. p. 1. q. 5.* 2. Qui ordinem inter opera præscripta non servavit. 3. Si quis intra illud tempus cœperit confessionem, quam materialiter, imperfectam oporteat differri longius, potest tunc absolvi à reservatis, & commutari vota: postea verò extra tempus Jubilæi absolvi ab omnibus, etiam quæ oblitus est, reservatis, ac in obliis etiam dispensari: imò potest postea omnia facere Confessor finita confessione, quæ ante: quia cœpta causa manet potestas delegati, donec finatur. Ita *Sa. Less. l. 2. ca. 40. dub. 16. Bon. Laym. Sanc. l. 4. c. 54. Dian. t. 2. misc. R. 11.*

4. Qui neglexit lucrari Jubilæum in patria, potest alibi, dum ibi durat, lucrari, *Sanc. Vgel. Dian. p. 3. t. 4. R. 151.* Imò etiam in patria, si tempore publicationis ex invincibili ignorantia notitiam illius non habuit. *Botten. Dian. l. c.*

5. Quando duobus diebus immediatis occurrunt duo Jubilæa, quorum singula confessionem & communionem requirunt, non opus est bis confiteri & cōmunicare, dummodo perseveres in gratia: alia tamen opera repetenda sunt, *Thyr. p. 2. d. 32. d. 46. vid. Dian. p. 4. t. 4. R. 166.*

CAPUT II.

De Ministro Sacramenti Pœnitentiae.

DUBIUM I.

Quis sit Minister?

Resp. Est Sacerdos approbatus ab Episcopo, (saltem respectu sæcularium) & habens jurisdictionem. Est certum. Ratio primæ partis sumitur ex *Ioann. I. Accipite Spiritum Sanctum, quorum remisistis, &c.* Ratio secundæ sumitur ex *Trid. sess. 23. cap. 15. de reform.* ubi decernit, nullum posse audire confessiones sæcularium, nisi habeat beneficium parochiale, vel approbationem ab Episcopo. Addidi *respectu sæcularium*: quia circa confessiones regularium, Concilium nihil videtur mutasse: unde ii cuiusvis, etiam non approbato, quem Prælati præfecerit, possunt confiteri; intellige, quantum est ex vi Concilii: quia *Gregorius XV.* statuit, ut Monialium Confessarius ab Ordinario approbaretur. Ratio tertiæ partis ex *Florentino & Trid. l. c.* quia absolutio est actus judicialis, qui requirit subditos. *Vnde resolves.*

I. Nullo casu, vel dispensatione, hoc Sacramentum validè administratur à non Sacerdote.

II. Ubi *Conf. Trid.* est receptum, (secus alibi) nullus Sacerdos, etiam Regularis, validè absolvit, nisi sit approbatus, vel Parochus; cui non so-

Ff 7 lum

lum intra, sed etiam extra diœcesin suam, valide delegatur jurisdictio, potestq; eligi in Confessarium, ab omni habente potestatem eligendi, quantum tamen retinet Parochiam. Ita *Fill. tom. 1. l. 7. Fund. Suar. Dian. p. 3. t. 4. R. 146.*

DUBIUM II.

Quid sit approbatio, & à quo petenda?

Resp. I. Approbatio non est collatio jurisdictionis, sed tantum publicum iudicium de aptitudine personæ, ad audiendas confessiones, essentialiter prærequiritum (supposito jure Tridentini) ad jurisdictionem recipiendam. Ita *Saneh. l. 6. de mal. d. 28. & alii. Unde resolves.*

I. Et si Doctores & Licentiati, hoc ipso, quod promoventur, censeantur, secundum quosdam, approbati à Papa, ut notat *Sa. V. Confessor.* probabilius tamen est, quod ipsi etiam egeant approbatione, licet non deceat, ut ipsi, vel Lectores in Theologia examinentur.

II. Etiam Parochus, qui reliquit beneficium parochiale, debet approbari, si velit audire confessiones.

III. Non requiri hanc approbationem, ad auditionem venialium, docet *Dian. p. 2. t. 2. misc. R. 44. ex Valero.* Et ratio esse videtur, quod approbatio tantum requiratur in ordine ad jurisdictionem; hanc quivis Sacerdos pro venialibus; (uti & mortalibus, à quibus ritè quis est absolutus) habeat

collatam ab Ecclesia in ipsa ordinatione, ideoq; ab
iis absolvere possit, ut habet *Bon. d. 5. q. 7. p. 2. n. 8.*
Vasq. Suar. Card. de Lugo, d. 18. s. 3. d. 21. n. 1. ubi do-
cet, ab Ecclesia in *Trid.* non approbatum reddi in-
capacem jurisdictionis, tantum in ordine ad mor-
talia non prius confessa.

IV. Parochi non possunt afficere cooperato-
res, nisi Parochos, vel approbatos, ut habet *Fa-
gund p. 2. l. 7. num. 24. Sancius, &c. ex declaratione
Cardinalium contra Ledes. & alios. v. Dian. p. 3. t. 4.
R. 146. & Bon. d. 5. q. 7. p. 4. §. 1.*

V. Qui habet potestatem eligendi Confessari-
um, non potest eligere nisi approbatum, vel Paro-
chum.

VI. Ad approbationem non necessariò requiri-
tur examen, modò adsit iudicium prudens de suf-
ficientia. *Cón. Laym.*

VII. Non sufficit approbatio petita, & negata,
ut docetur communiter, contra *Navar. Henriq. &
Dian. to 2. t. 2. R. 24.*

Resp. II. Approbatio petenda est ab Episcopo,
& quidem proprio, scilicet Sacerdotis, ut intelli-
gunt *Suar. Cón. Regim. Fill. & alii.* vel (ut probabi-
liter vult *Vasq.*) pœnitentis Ratio, quia est actus ju-
risdictionis, vel saltem auctoritativa declaratio;
ergò debet fieri à superiore. Porro nomine Episco-
pi, etiam intelliguntur Prælati habentes jurisdic-
tionem Episcopalem, ut quidam Abbates, & Capi-
tulum Sede vacante, non autem Provinciales, aut
Generales ordinum. *Vnde resolves,*

I. Religiosi, etiam exempti, debent approbari ab
Episcopo loci, in quo degunt: quia illius, quoad
hunc actum, sunt subditi.

II. Epi-

II Episcopus in sua Diœcesi non potest approbare Sacerdotem alienum, nisi subdatur illi saltem ad tempus.

III. Episcopus potest approbare per se, vel Vicarium generalem, vel alios quoscunque deputatos; quia non est actus ordinis, sed jurisdictionis.

IV Approbatio potest fieri, cum restrictione ad certum genus personarum, locum, tempus, &c. *Nar. Suar. Vasq. contra Vegam.*

V. Episcopus peccat, si Sacerdoti (præsertim Regulari) idoneo, sine causa sufficienti neget approbationem. *Bon. Vasq. a. 3. d. 3. Card. de Lugo, d. 21. s. 3. n. 54. Sanch. e&c.*

VI. Approbatio semel absolutè concessa, non tantùm non extinguitur morte concedentis, sed nec revocari potest, sine justa causa: ex causa tamè v.g. mutatione morum, iudicii, &c. potest, ut docet *Suar. Fill. & alii*. Quod si fiat absq; causa rationabili, *Côn. Suar. & quidam alii* censent, revocationem esse nullam; alii illicitâ tantùm *Fill. 1. 7. c. 9. q. 12.* In dubio autem, an ex justa causa revocatio sit facta, præsumendùm esse pro Prælato, docet *Card. de Lugo, n. 67.*

VII. Ex justa causa possunt, præsertim à successore Episcopo, ad examen revocari, non tantùm sæculares, sed etiam regulares. Docent tamen quidam, Mendicantes habere privilegium, ut non possint revocari ab eodem, à quo ante sunt approbati: sed contrarium docet *Suar. & Card. de Lugo, d. 21. n. 61. & 62.*

VIII. An approbatus ab uno Episcopo, possit in alia diœcesi, siue nova approbatione, recipere

ju-

jurisdictionem, controvertunt DD. ac licet utraq;
sententia olim videri potuerit probabilis, post de-
cretum tamen *Urbani VIII.* an 1628. apud *C. Lugo,*
disp. 21. sec. 2. n. 29. negativa omninò tenenda est.
v. Aversam q. 15. sect. 8.

DUBIUM III.

*Quid, & quotuplex Jurisdictio Confessarii,
& unde eam habeat?*

Resp. Est auctoritas aliqua in alium, ut sub di-
ctum, in quem, in foro interno, accipit potestatem,
distinctam à potestate ordinis: hæc enim datur
per Sacramentum Ordinis, & omni Sacerdoti, nec
tollitur potest: illa per externam concessionem Ec-
clesiæ, nec omnibus Sacerdotibus, potestq; ab iis
tollitur: ac nisi adsit, invalida est absolutio ex *Trid.*
sess. 14. cap. 7. Est autem duplex: Ordinaria, &
Delegata. Ordinaria est, quam habent ii, qui ex
vi proprii officii curam animarum habent, ut Pa-
pa, Episcopus, Parochus (huc revocantur Archi-
episcopi, erga subditos suorum Episcoporum,
tunc tantum, quando actu visitant) Archipresby-
teri, Archidiaconi, Prælati religionum, Vicarius
perpetuus Episcopi, vel etiam Parochi. Delega-
ta dicitur, quæ legitimè datur ab habente ordi-
nariam, idque vel tacitè, vel expressè, ut à Papa
pro tota Ecclesia; ab Episcopo pro diocesi, à Pa-
rocho pro parochia: hoc discrimine, quòd Papa
possit dare in vitis Episcopis & Parochis, nò contra.
Ac licet exterior jurisdictio exspiret morte dele-
gan-

gantis, non tamen hæc interior, nisi successor vocet, ut docet *Sanch. Suar. Nav. Cõn. contras. in* & *Vasq. v. Laym. ca. 10. n. 22.* Porrò hujusmodi potestatem delegatam absolvendi quemcumque, à quibuscunque peccatis, in articulo seu periculo mortis, (hæc enim pro eodem sumuntur in iure, ut *v. Dian. p. 3. tr. 4. R. 57. & 71. & 72.*) habet ex iure communi quivis Sacerdos etiam excommunicatus & degradatus, si alius desit : quod addo, quia præsentem Parocho, vel proprio Sacerdote, id non posse, docet *Vasq. Bon. Cõn. Regin. &c. comm. in. Dian. p. 1. t. 1. R. 1. & p. 4. t. 4. R. 167. ex Ang. Henrig. Comit. & Sa. confirmatq; Tamb. de exped. conf. l. 3. c. 7.* Ex consuetudine, quivis toleratus absolvere potest à venialibus, & mortalibus aliàs confessis. Ex privilegio religiosi Mendicantes quosvis fideles absolvere possunt, juxta tenorem suorum privilegiorum. Ex concessione Ordinarii directa, quicumque Sacerdos approbatus, cui id ille committit. Denique ex Indirecta is, qui audit eum, qui habet potestatem eligendi Confessarium, quales sunt. 1. Ex iure, Episcopi omnes, etsi sint tantum titulares, item superiores Episcopis, ut Archiepiscopi, &c. item Prælati iis inferiores exempti, ut Abbas exemptus, (non tamen Abbatissa) Generalis, Provincialis, Prior, (salvis tamen privilegiis ordinum) &c. *Dian. p. 4. t. 4. R. 1. & 2.* 2. Ex consuetudine, Cardinales, (qui etiam domesticis de Confessione providere possunt) item Pastores, imò multis locis, etiam cæteri Sacerdotes sæculares, ut *Valent. Sa. Suar. d. 27. f. 3.* (Religiosi tamen tenentur eligere

gere tales, quales illis permittunt statuta) item Reges & Principes, (quorum tamen privilegium ad familiam non extenditur) deniq; domesticus Pontificis. 3. Ab homine eam habent, quibus sive Pontifex, sive Episcopus, sive Parochus concessit. *Vnde resolv.*

I. Qui habet potestatem delegatam, non potest eam subdelegare alteri, cum diversa sit potestas utendi jurisdictione, & eam delegandi. Excipitur 1. nisi hoc ipsum concessum sit, 2. nisi sit delegatus ad universitatem causarum, ut v. g. si cui committeretur officium Parochi absentis, vel minorennis: talis enim aliqua exercitia jurisdictionis, alteri, ex praesumpta voluntate Ordinarii, subdelegare possit, non tamen integrum officium. *v. Lay. hic. l. 5. t. 6.*

II. Cum jurisdictione respiciat subditos, exerceri in eos potest, tam a delegato, quam ordinario, quo cunq; loco fuerit, ut docet *Sanch. Henriq. Sua. m. 3. p. 10. 4. d. 28. sess. 1. c. 7. & alii.*

III. Probabile est, quod absolutus in articulo mortis, non teneatur se postea sistere superiori, vel alteri pro reservatis, (nisi haec habeant annexam censuram) ut docet *Nar. Suar. Merc. Fill. t. 7. ca. 10. q. 6. n. 288 Bon. d. 5. q. 7. p. 1. n. 13.* quia directe absolutus fuit, contra *Hurt. v. Dia. p. 4. t. 4. R. 190.*

IV. Improbitas aut inscitia propria Sacerdotis, non dat jurisdictionem alteri, ideoq; tali casu expectandum est, aut ad superiorem recurrendum. Si tamen ignorantia esset tanta, ut confessio illi facta foret invalida, aut illicita, neq; esset alius privilegiatus, aut habens jurisdictionem, licere alteri con-

confiteri, docet *Navar. in Vasq. in 3. p. t. 4. q. 93. a. 2. dub. 3. Hurt. d. 10. dif. 15. v. Dian. p. 4. t. 4. R. 201. & p. 8. t. 1. R. 86. ex cap. placuit, de pœnit. dist. 6.* Idem licere, quando quis proprio non potest confiteri, sine gravi periculo, docet *Tol. Sylv. & Medin.* qui idè concedit, quando proprius non vult, aut non potest audire, vel injustè negat facultatem confitendi alteri, v. g. Parochus concubinæ. *Dian. p. 3. t. 4. R. 79. ex Henr. & alijs 4.* Verum ista communiter refutantur ab ijs.

V. Et si graviter peccare possit proprius, si neget suis facultatem adeundi alterum, modò præsumere possit eos justè petere: si tamen injustè neget, probabilius videtur, eos invalidè ab alieno absolvi, ut docet *Sotus, Suar. Laym.* etsi non improbabiliter, *Sylv. Henriq. Maj. Palud. Richar. Tol. & Dian. p. 3. t. 4. R. sol. 79.* putent, quod validè, præsertim, si sine periculo salutis, famæ, vel simili, non liceat suo proprio.

VI. Cum jurisdictio acquiratur ratione domicilii, vel quasi domicilii, vel etiam actualis habitacionis; hinc ii, qui duobus locis habent domicilium, vel quasi, possunt utrobique absolvi, ut scholares, milites, mercatores: item vagi & peregrini possunt absolvi à Parocho loci, in quo versantur. *vid. Laym. hic. Vasq. & c.*

VII. Validè absolvit is, qui audit confessiones, præsentè vel scientè, & non contradicente Ordinario, v. g. Episcopo, vel Parocho, cui confiteum aliunde non habere jurisdictionem: quia tunc præsumitur tacitè eam dare: sufficit enim, ut re-
ctè docet *Fill. & Fagund. præc. 2. l. 7. cap. 2. facultas in-*

interpretativa, & præsumpta, modo præsumptio
 dicitur in signis, quæ indicent consensum præ-
 sentem, ut in casu posito, (uti etiam v. gr. si Pa-
 trichus, qui jam absens est, aliàs significaverit id
 sibi gratum esse) nam existimatio de futuro con-
 sensu, vel ratihabitione, quòd scilicet quando
 perciverit, futurus sit contentus, non sufficit;
 quia consensus futurus non dat jurisdictionem
 pro tempore præsentis, quo datur absolutio. *vid.*
Dian. p. 3. t. 4. Res. 68. Sanch. de mat. l. 3. d. 35. Bac.
Con. qui addit, peccare, si de consensu dubitans in-
cipiat audire.

VIII. Peccat, qui absolvit cum jurisdictione
 dubia, nisi necessitas urgeat: qualis, v. g. quia pec-
 nitens diu non est confessus, vel debet commu-
 nicare, nec alius adest: tunc enim licitè absolvit
 cum conditione hac, si possum; & cum onere (etsi
Salas in 2. tr. 8. d. 1. hoc onus non agnoscat) aliàs
 iterum consentienti habenti jurisdictionem certam.
 Expedi autè tunc veniale aliquod adjicere, à quo
 directè, & à cæteris indirectè saltem absolvatur. I-
 ta *Regin. Suar. Cõn. d. 8. dub. 6. n. 43.* Quòd si tamè
 ex probabili ratione dubium resolvat, (nimirum
 habere se jurisdictionem) etsi cum formidine op-
 positi, absolutè absolvi licitè, ut docet *Suar. &*
Præp. Card. de Lugo, d. 19. n. 4. tum quia tunc præ-
 cticè & moraliter est certus, tum quia Papa eo ca-
 su dat facultatem, uti & insequentibus casibus,
 1. Quando communi errore, v. g. ob titulum co-
 loratum, putatur aliquis esse Pastor, seu habere
 jurisdictionem, qui non est ob censuram, vel aliũ
 defectum. *Bon. d. 5. q. 5. s. 2. p. 3. n. 11. Dian. p. 3. t. 4.*
R. 22.

R. 22. Quod etiam, si desit titulus coloratus, probabile esse docet *Dian. p. 3. t. 4. R. 122. ex Pont. Mol. fef. Sanct.* Item *p. 2. t. 2. misc. R. 43.* si quis bona fide tali confiteatur: verum id communitur ab aliis negatur. 2. Cùm quis ex consuetudine, prescriptione, aut bona fide, absoluit, aut nescit potestatem suam revocatam, ut habet *Sylv. Nav. Henrig. Mald. in 2. p. 9. 19. a, 5. Sanch. 1. mor. l. 1. cap. 9. n. 35. Sal. Valg. v. Dia. p. 1. t. 13. R. 1.* 3. Quando secundum probabilem sententiam judicatur quis habere jurisdictionem, & Sacerdos sequitur favorabilem. *Bon. l. c.* Quia quando communis est error, Ecclesia dat jurisdictionem, propter publicam utilitatem, *vid. Suar. Dian. ll. cc. Card. de Lugo, d. 19. n. 28.*

IX. Nemo tenetur unquam Parocho confiteri, ne quidem in Paschate, *Lugo, d. 19. s. 2. n. 28. Et. cum Dian. p. 8. t. 1. R. 88.* Quare Parochi frustra nolunt, ut Parochiani confiteantur Mendicantibus, etiam in Paschate, cum habeant privilegium pro omnibus Christi fidelibus. *Suar. Cõn. Henr. Reg. Zerola c. 15. q. 3. Et communiter.* apud *Bon. d. 4. q. 1. s. 2. p. ult. ad eod.* ut qui docent, confessos Regularibus, etiam in Paschate, teneri iterum eadem confiteri suo Parocho, fiant suspecti de heresi. *Dian. p. 4. t. 8. R. 102. Et alii.* Vi tamen hujus privilegii, non possunt absolvere eos religiosos, aut religiosas, qui non habent facultatem extra suum ordinem confitendi, ut ex communi notat *Rodrig. Et Comp. privil. Societatis. V. Absolutio. s. 1.* & ex his *Lay. hic.* Quia privilegio generali non censetur derogari consuetudini, vel statuto particulari, nisi ad exprimat. Usus tamen fert, ut regulares pere-

gignantes, ex præsumpta voluntate superiorum, si Ordinis socium non habeant, à quovis alio, etiam seculari, absolvantur, exceptis reservatis: in quæ si religiosi Societatis extra domicilium incidant, videant ordinationes Præp. Generalium, c. 6. n. 6. & Laym. hic.

X. Quòd si Superiores Regularium Monialibus sibi subjectis (idem est de Monialibus subjectis Episcopo) non concedant aliquoties in anno alium Confessarium, potest & tenetur illis cum dare Episcopus, quod si nec is faciat, ipsæ eligere possunt. Quintan. l. 3. s. 26. ex Declaratione Cardinalium apud Barbof.

DUBIUM IV.

Quid sit reservatio Casuum, & quis habeat potestatem reservandi, & absolvendi ab iis?

Resp. I. Reservatio hæc, est negatio jurisdictionis circa aliquod peccatum. Ac certum est in Ecclesia potestatem esse, quædam peccata reservandi, à quibus inferiores Confessarii non possint absolvere, ut sic subditi melius dirigantur, & absterreantur à peccatis, quorum difficilem remissionem vident, quanquam nisi graves causæ sint, non debeat quivis, neque qui potest, quidvis facile reservare, neque difficulter veniam dare absolvendi à reservatis, ne alioqui cedat in destructionem, quod debebat in ædificationem. Porro etsi quivis ordinarius potestatem habeat reservandi,

in Parochis tamen consuetudo eam abrogavit, vi
Suar. d. 30. f. 5. Card. de Lugo, d. 15. f. 6. §. 3. Unde
 resolves.

I. Cùm non sit obligatio confitendi venialia, ea
 frustra reservantur (et si fortasse possint, saltem à
 Papa) ideoque sola mortalia, eaq; non nisi exter-
 na, graviora, opere consummata, prudenter refer-
 vantur. Unde *Clemens VIII.* statuit, ut Prælati reli-
 gionum, si quidem velint, undecim tantum casus
 reservare possint, nec plures sine consensu Capitu-
 li generalis pro tota religione, vel Capituli pro-
 vincialis pro provincia. Quod tamen de culpa
 tantum, & non censuris intelligendum est: potest
 enim Prælatus aliquid præcipere, sub excommuni-
 catione sibi reservata. Casus autem *Clementis*
 sunt sequentes.

I. Apostasia à religione, etiam retento habitu.
 2. Nocturna ac furtiva è monasterio egressio. 3.
 Veneficia, incantationes, & sortilegia. 4. Proprie-
 tas contra votum paupertatis, quæ sit peccatum
 mortale. 5. Furtum mortale de rebus monasterii.
 6. Lapsus carnis voluntarius, opere consumma-
 tus. 7. Juramentum falsum in iudicio legitimo. 8.
 Procuratio, consilium, vel auxilium, ad abortum
 factus animati, etiam effectu non securo. 9. Occi-
 sio vel vulneratio; seu gravis percussio cujuscunq;
 personæ. 10. Falsificatio manus, vel sigilli officia-
 lium monasterii. 11. Malitiosum impedimentum,
 retardatio, aut apertio literarum à superioribus ad
 inferiores, vel contra.

II. Is, qui confitetur reservatum, mittendus est
 ad superiorem, (suadebit tamen charitas, imò ali-
 quan-

quando coget, ut ipse confessarius, tacita persona & casu, à superiore veniam petat absolvendi, Quòd si superior adiri non possit, & sit causa urgens, v. g. timor infamiae, vel scandali, ex omissione confessionis vel communionis, tunc potest inferior absolvere à reservatis, cum onere, ut poenitens se postea superiori listat. Quod etiam verum est, quamvis casus censuram reservatam annexam habeat. Porro eo casu peccata non reservata tantum confiteri, sufficere putant probabiliter *Sot. Cord. & Gab. An. Palau, Dian. to. 2. q. 4. R. 104. & Card. de Lugo d. 4. de Euch. n. 86.* non improbat, *D. Thom.* tamè *Suar. & alii comm.* docent omnia esse confitenda: quod tutius est.

III. Si superior injustè neget facultatem absolvendi à reservato, posse ab alio Confessario, etiam directè absolvi, affirmat *Henriq. & Dian. p. 2. t. 4. R. 29* esse probabile. Sed rectius negat *Laym. l. 3. tr. 6. c. 13. Card. de Lugo d. 20. n. 188.*

IV. Peccant superiores i. si sine justa causa difficiles se præbeant in concedendis licentiis pro absolutione reservatorum. *Quint. t. 3. sing. 13. et Raz. d. Con. & alii 10.* Et si ex negatione timeatur grave subditi detrimentum, peccant contra charitatem & justitiam. *Lugo, Dian. p. 6. t. 6. R. 56.*

V. Si Superior Confessario Regularium ad hoc deputato neget facultatem absolvendi, Confessarius a. judicet debere concedi, potest is pro ista vice absolvere. *Aversa q. 17. sec. 5. C. Lug. d. 20. f. 4.* referens sic declarasse *Clem. VIII.* haberique in quarto tomo Bullarii, bulla 26. *Vrbani VIII. & Quint. t. 3. f. 11.* dicens non esse dubium ea de re

G g addie-

additque ex aliis 7 probabile esse, idē posse, si viro Religioso, pio docto & prudenti (licet non ex designatis de facto) negat, *Dia. p. 3. t. 2. R. 12. 6. p. 6. t. 6. R. 56. & p. 9. t. 5. R. 15. ex Pellizario* (qui vult idem esse, si pœnitens ipse petat) & alii. Imò *Quint. l. c.* censet probabile, quod idem fieri poterit, si Superior adiri nequeat, & urgeat tempus celebrationis, vel communionis, v.g. quia sine nota non potest abstinere, cum alii omnes communicent. *Ibid. ex Trull. & alii. 6.* Denique *Dia. p. 3. t. 2. R. 26.* notat ex *Suar. de Relig. tom. 4. l. 2. c. 13.* Regulares, puta eos, qui adhuc, & quatenus hoc privilegium commune habent cum FF. Monachis, quorum id esse testatur *Emanuel Rodri. 20. t. 99. Regul. q. 62. art. 6.* semel sine licentia futurum Superiorum posse absolvi à referatis.

VI. Nihilominus certum est, posse aliquando Superiorem justis de causis negare facultatem, & cogere subditum, ut ad se veniat, *C. Lugo l. c.* Nam si ex casu reservato grave scandalū vel damnum communitatis timeatur, potest Superior negare absolutionem, donec pœnitens per se Confessarium Superiori det sufficientem notitiam ad illud evitandum; aliàs non est satis tutus, nec dispositus ad absolutionem. Quare si Confessarius eo casu urgeat absolutionem, debet is attendere, ut pœnitens obligationi suæ satisfaciat in adhibendo remedio communi malo, vel damno, si eius periculū: quia nisi hoc faciat, non potest absolvi, non ex defectu jurisdictionis, sed quia non est dispositus. Ad hoc tamen requiritur, ut obligatio pœnitentis certa sit, & alia remedia adhiberi non possint, *Suar. l. 4. de rel. l. 8. c. 5. n. 10.*

VII. Peregrinus, quoad reservationem, iudicandus est juxta diocesim, in qua versatur: in qua reservata sint, discant Pastores ex Agendis, ut consuetudine.

VIII. Superior auditis solis reservatis, potest illis absolvere, & reliqua inferiori committere, in causa urgente: qualis tamen non est multitudo negotiorum, ut docet *Suar. Fern & Fill.* sed magis gravior: tum quia etiam occupatissimus potest dare facultatem adeundi alterum cum onere postea comparendi; tum quia integritas confessionis est de jure divino.

IX. Qui à superiore absolutus est à reservatis, potest ab iisdem postea absolvi à quovis; quia non sunt amplius materia necessaria Confessionis.

X. Qui bona fide confitetur, nesciens suum casum esse reservatum, vel Sacerdotem carere potestate circa illum, validè quidem absolvitur, cum onere tamen comparendi. *Præp.* Similiter si Confessarius probabiliter credit non esse reservatum (esto revera sit) valet absolutio, *Less. Dian. p. 9. q. 29.*

XI. Qui confitens habenti potestatem ordinariam, delegatamve in reservata, oblitus est incapabiliter reservatum, potest illum postea confiteri etiam inferiori, & absolvi. Quod etiam valet, (saltem si prior habuerit potestatem ordinariam) etiam si prior absolutio ob in dispositionem, vel aliū defectum pœnitentis, invalida fuisset. Ratio, quia is intendit absolvere, quantum potuit: ergo saltem sustulit reservationem, quod fieri potuit.

potuit absq; Sacramento. *v. Prop. in 3. p. 9. d. 4. n. 2. 4. Morat. to. 3. d. 30. f. 3. Dian. p. 4. t. 4. R. 124.*

Resp. II. A reservatis absolvere potest, 1. Ipse reservans. 2. Ejus in spirituali jurisdictione superior. 3. Cui ipse delegavit. 4. Sacerdos inferior, quando superior adiri non potest, v. g. à reservatis Papæ absolvere potest Episcopus eos, qui Romam ire non possunt.

Resp. III. Extra periculum mortis, (de quo *v. dicta dubio superiore*) nullus inferior per se, & directè, absolvere potest, nisi ex jure vel privilegio concedatur.

Dicitur I. *Per se*: quia de indirecta, & per accidens, colligitur ex dictis.

Dicitur II. *Nisi &c.* quia à casibus Papalibus absolvere potest Episcopus, per se, vel Vicarium, quando sunt occulti, ut docet *Nav. c. 28. Unde resolves.*

Mendicantes ex vi juris communis non possunt absolvere à reservatis Episcopo; quia ut sic non habent potestatem majorem Parochis: & privilegium, quod circa hoc habuerunt, sublatum est decreto Urbani VIII. Anno 1628. Excipit tamen *Aversa* cum *Dian. p. 8. t. 7. R. 71.* eos casus, qui Episcopis à jure tantum reservantur.

Resp. IV. Si Confessarius dubitet, an pœnitens lapsus sit in mortale reservatum, si quidem dubium sit positivum, potest (sequendo opinionem probabilem, & judicando probabiliter non esse reservatum) absolvere. Si verò dubium sit negativum, posse absolvere negant aliqui, ut *Ar. Cord. &c.* Probabilius affirmant *Suar. Fill. Hurt. riq. Hurt. Bon. Card. de Lugo de 20. f. 2.*

DUBIUM V.

Quod sit officium, & obligatio
Confessarii?

Resp. I. Munus Confessarii est, absolvere dispositum, & non alium; item curare reformationem istius iudicii, praesertim quando coeptum est, & reos juvare, ac monere, cum prudentia tamen. Ratio primi, ne sit injurius poenitenti. Ratio secundi, ne fiat sacrilegus. Ratio tertii est eadem; & quia debet curare, ut absolutio sit efficax. *Vnde resolves.*

I. Etsi interdum utiliter differatur absolutio, etiam ejus, qui potest licite absolvi: id tamen ratio, nec ferè nisi de poenitentis consensu faciendum, quia potest vergere in grave ejus periculum, vel damnum, *v. Dian. p. 1. r. 4. R. 35.*

II. Absolvendus est, qui adhæret sententiae probabilis; quia est dispositus.

III. Moraliter ei constare debet de bona dispositione poenitentis: alias absolvendo peccabit mortaliter.

IV. Non licet absolvere. 1. Qui nullam praebet materiam: qualis tamen non est, qui post absolutionem mox confitetur, cujus erat oblitus. 2. Qui cum possit, non est paratus restituere, & proximas peccandi occasiones fugere, *v. Navar. c. 15. Suar. d. 32. s. 2.* 3. Ignorantem ea, quae omnes scire tenentur; v.g. decem praecipua, & quae ad fructuosam confessionem & communionem

Gg 3 spectant:

spectant: unde talis communiter prius est instruendus, vel aliò mittendus ad instructionem. *v. supra l. 2. §. 1. c. 1.*

V. Rudiores ordinariè iuvandi sunt, nisi sint incapaces instructionis; vel ob poenitentium multitudinem fieri non possit, nec videatur expedire, ut dimittantur; vel sint peregrini, qui mox communicare, & abire debeant: tunc enim, si alioquin bona fide agunt, & temporis angustia, vel poenitentium multitudo, longum examen, vel instructionem non permittat, sufficere aliquando negligentiam formalem, docet *Laym. c. 13. n. 10.* quia scilicet, auditis aliquibus peccatis, absolvatur, cum onere redeundi ad confessionem pleniorum.

VI. Si confessarius notet poenitentem ignorare aliqua necessaria ad hoc sacramentum, tenetur eum instruere & admonere officii, quantum fieri potest; v. g. si nesciat illa, quæ necessitate mediæ sunt ad salutem necessaria, debet ea docere; item obligatos ad ponendum odium, ad restitutionem honoris, famæ, aut bonorum, aut ad occasionem peccatorum tollendam, aut amovendam, vel reparanda scandala, aliave damna, quæ intulit; aut ad corripiendos delinquentes, iuvandos indigentes, ad denuncianda delicta, vel delinquentes in prauidicium communitatis, vel innocentium, & denique si quam censuram incurserit, &c. tenetur ea de re monere, & hortari ad satisfactionem, quam si recusent, negare absolutionem: quia alioquin se ipsorum criminum participem, & factilegiu reum faciet, *Aversa. q. 16. l. f. 12.*

VII. Tenetur monere eum, qui ex ignorantia vinci-

invenibili, & mortaliter culpabili est in malo status
 quia alias nec ipsi, nec Sacramento consulat, cum
 poenitens sit ind. spositus. Si verò ignorantia sit
 invicibilis, v. g. si bona fide teneat rem alienam,
 aut sit in matrimonio irrito, tenetur quidem
 monere & instruere, quando speratur fructus, nec
 inveniuntur incommoda graviora; quæ si pruden-
 ter metuantur, aut fructus non speretur, non te-
 netur, imò non potest; (excipit *Card. de Lugo de*
pen. d. 22. n. 24. nisi silentium officiat bono
 communi) quia debet bonum poenitentis pro-
 curare, ac consequenter licitè etiam suadet, ut se-
 cundùm suam ignorantiam operetur, v. g. Cajæ,
 ut reddat debitum Titio, quem invicibiliter cre-
 dit suum esse maritum, cum non sit, *Sanch. l. 2.*
de mat. d. 38. Nec obstare, etiamsi sit in præjudi-
 cium tertii particularis, ait *C. Lugo, & Tambur.*
de exp. conf. l. 6. cap. 4. Hinc si Confessor prævi-
 deat poenitentem non restitutum, si ipsi detega-
 tur nullitas tituli, quem pro se esse putet, non est
 se illi talem nullitatem à Confessario non inter-
 rogato detegendam. Quod si tamen poeniteas
 ipse dubitet, ac roget, tenetur veritatè, (quia tace-
 re, esset errorem approbare) prudenter tamen non
 plus dicendo, quàm rogatur, v. g. si roget Titius,
 an post votum simplex castitatis matrimonium
 contractum valeat, possitque ac teneatur redde-
 re debitum respondeas, quod sic, tacendo obli-
 gationem non petendi debiti, v. *Laym, hic, &*
Card. de Lugo l. c.

VIII. Quando Confessarii Principum, Prælato-
 rum aliorumque Magnatum, sciunt ipsos non

fatiscere officio, v. g. circa collationem Beneficiorum, electionem ministrorum, subditorum gubernationem, circa eleemosynas ex bonis Ecclesiasticis faciendas, &c. regulariter tenetur Confessari^o monere pœnitentem de sua obligatione: aliàs si absolvit, suis humeris peccata illa imponit, & cœcus cœcum ducens, ambo in foveam inferni cadunt. Ratio, quia in talib⁹ rarò est ignorantia invincibilis: rarò itē cōtingit, ut illa secum non adferant scandalum in subditis, æstimantib⁹ illa licere; vel certè non afferant damnum commune. Si tamē videat ignorantiam esse invincibilem, neque ex illa sequi scandalum aut damnum commune; contra verò admonitionem fore in maj⁹ malum pœnitentis, aut allaturam scandalum vel incommoda, potest, secundum paulò antè dicta, dissimulare, nisi interrogetur, Ita *Card. de Zaba* go d. 22. n. 37.

IX. Si etiam pœnitens tenetur (licet sub peccato mortali) ad aliquid aded⁹ difficile, ut non crederetur tunc æquo animo accepturus, & alio vice melius suscepturus, posset prudēs Confessor tunc illum relinquere in bona fide excusante peccato, & monitionē differre in tempus opportunius, ne tertius à confessione abstineat, graviusque detrimentum incurrat, *Tamb cap. 14. G. Lugo d. 22. f. 2. n. 27.*

X. Minus rectè dispositus excitandus est ad dolorem, & propositum emendationis, propositum peccati sceleritate, bonitate Dei & periculo damnationis, &c. Item remedia opportuna præscribenda contra peccata futura.

Resp.

Resp. II. Ut Confessarius licite hoc Sacramentum administret, debet esse in gratia, alioqui peccabit mortaliter: item debet esse talis, ut per hoc non exponatur proximo periculo peccandi mortaliter. Pars prior constat ex dictis *de sacr. in general.* An vero audiens plures una quasi vice mortali, tot numero peccata committat, alii negant, ut *Rodrig.* alii affirmant, ut *Bon.* hic Pars posterior patet. *Vnde resolvitur hic casus.*

Confessor conscius sibi peccati mortalis, tenetur antequam audiat, vel saltem absolvat poenitentem, ipse confiteri, vel conteri de suo peccato. Si tamen vocatus improviso ad moribundum non colligere se tam subito non possit ad contritionem eliciendam (vel bona fide putet se eliciuisse) non peccat absolvendo, *Præp. Lug. Tamb. l. 3. c. 2. §. 3*

Resp. III. Si male absolvit, committendo defectum essentialem, v.g. si non protulit formam, vel absolvit à reservatis, vel non subditum, tenetur inducere ad repetendam confessionem, si sine scandalo, infamia, fractione sigilli, & no cumento suo possit: si minus, non tenetur. Si non absolvit à censura, potest ab eadem (si, vel quando habuerit potestatem) absolvere absentem, *Bonac. de conf. in communis, d. 1. q. 3. p. 6. ex Suar. Fill. tr. 11. c. 10. q. 9. Regin. Nav. Rodrig.*

Si non interrogavit sufficienter numerum, speciem, vel alias circumstantias, regulariter ad nihil tenetur, nisi ad poenitentiam agendam: monere enim extra confessionem non debet, cum iudicium sit finitum. Si tamen redeat ad confessionem inde poenitens, debet moneri de defectu commif-

fo: quia alioqui hæc confessio non erit integra
cum quædam non sit debite confessus.

Dixi, si non interrogavit: quia si positivè dixit,
non teneri confiteri numerum, species, & o debet
monere, si sine gravi scandalo, & detrimento
potest; quia est causa, quod aliter præceptum
grave (scilicet confitendi illa peccata) violat
Card. de Lugo d. 22 s. 3.

Si neglexit monere de restitutione, moneat, si
quidem commodè potest, (vel in confessione,
vel extra, obtenta prius ab ipso venia, ea vero ne-
gata ad nihil ultra teneri docet *Tamb. l. 3. c. 8. & 9.*
Sanct. contra Suar) quia tenetur ex charitate, si
non commodè potest, Deo commendat. *Laym. s. 2. c. 6. c. 9.*
Henriq. Suar. sylv. Mercor. in 3. p. 9. a. 11.
Dian. p. 4. R. 108. c. p. 3. 2. 4. R. 109. Quod si tra-
men (ex gravi seu mortali culpa, contra ius alte-
rius) dixisset, eum non teneri ad restitutionem, vel
aliter, (v. g. opinionem falsam persuadendo) esse
causa efficax, cur non restituat, vel aliunde detri-
mentum accipiat ipse, vel alius; tenetur ipsemet
restituere, nisi moneat tempestivè, prius quam
pœnitens fiat impotens; quia aetone sua fuit in-
iusta causa damni. Si verò sine gravi culpa id fe-
cit, tenetur nihilominus monere pœnitentem, si
commodè potest, alioqui ipse obligabitur, sicut
casu prioris. Si non commodè potest, excusabitur;
v. Suar. Con. d. 8. dub. 17. Bon. Dian. 10. 1. 1. r.
misc. R. 1. Card. de Lugo d. 22. sess. 3. n. 61. & supra
lib. 3. r. 5. c. 2. dub. 3. a. 2. casu 1.

Quæres. Quæ & quanta sit obligatio Confes-
sarii audiendi pœnitentes?

Resp.

Resp. I. Quivis Sacerdos (etiam simplex, quando non est alius paratus) tenetur in extrema necessitate, v. g. in periculo mortis audire & absolvere volentem confiteri. Ratio est lex charitativa.

Resp. II. Parochus, & quivis Sacerdos curatus tenetur audire confessionem sui subditi, non tantum in casu necessitatis, aut præcepto constitutionis urgente, sed etiam (saltem per se vel alium) quoties pœnitens id rationabiliter petit; v. g. si sit in gravi aliqua difficultate spirituali, vel velit promoveri Jubilæum, &c. Quia tenetur ejus bonum spirituale promovere, *Suar. Vaq. Lugo &c.* Si tamen nimis frequenter, vel intempestivè peteret, excusaretur *Aversa. q. 16. s. II.* Quod si etiam semel tantum, vel bis negaret, aut differret, non peccaturum graviter, ob levitatem materiæ, docet *Suar.* contra *Bon.* admittitq; *Aversa l. c.* si non petat ex urgente occasione v. g. solennis festi &c.

Resp. III. Quotiescunque pœnitens ex mera devotione vult confiteri, Parochum teneri illum audire, contra *Sylv.* *Regin. &c.* docet *Axor. Suar. Con. Bon. Melf. Lugo &c.* Sed rectè limitat *Aversa l. c.* si non adsint alii Confessarii delegati; & Parochus non legitimè impediatur.

Resp. IV. Reliqui Sacerdotes, per se loquendo, non tenentur audire confessiones, si tamen audire cœperint, tenentur absolvere, nisi quid obstat, neque possunt remittere ad alium. Quia pœnitens eo ipso habet jus ad absolutionem, nec potest fructu & gratia sacramenti priyari, *Aversa l. c.*

DUBIUM VI.

Quæ scientia, & prudentia requiratur in
Confessario?

Resp. I. Ut Sacerdos ritè absolvat, debet, quan-
tùm moraliter fieri potest, omnia peccata pœnitentis
intelligere: quia alioquin frustra tenetur
recensere. *Vnde resolves.*

I. Peccat, qui absolvit eum, cujus peccata per
negligentiam non satis intellexit; quia fecit sen-
tentiam incognita causa. Validam nihilominus
esse absolutionem, siue propter somnum, &c. ut
dictũ supra c. 2. dub. 3. a. 4. siue propter cantum,
vel linguam impeditam pœnitentis (sine huius-
tamen culpa) aliqua non intellexerit, docet *Dian.*
3. p. 2. 4. R. 109 & p. 4. 1. 4. R. 198. Item *Laym.* l. 6.
tr. 6. c. 9. et *Henriq. Suar. Sylv. Merc. in 3. p. cõ*
quod essentia & effectus Sacramenti consistere
possit absque integra, & specifica peccatorum
explicatione, si sine culpa pœnitentis omittatur,
v. Dian. ll. cc.

II. Si tamen pœnitens post confessionem in-
telligat, unum vel plura mortalia non fuisse in-
tellecta, debet ea repetere in sequenti confes-
sione, siue apud eundem, siue alium Confessarium,
Laym. Dian. ll. cc.

III. Confessarius absolvens ex ignorantia,
quem absolvere non poterat, dupliciter peccat,
nimirum ignorantia eorum, quæ ad officium suum
spectant, & indebitè absolvendo. *Tanner. in 1. 2.*
d. 4. q. 9. d. 1. n. 12. Card. de Lugo. d. 16. s. 4. n. 185.
Resp.

Resp. II. Ut Confessarius validè absolvat, requiritur & sufficit, cognoscere peccata, saltè sub confusa ratione peccati. Ut verò licitè, requiritur ea sententia, ut possit ferre prudens iudicium, in hoc foro. Ideoq; scire debet, 1. Quæ sint mortalia, quæ venialia, saltem ex genere suo. 2. Species & circumstantias necessario explicandas. 3. Speciantia ad restitutionē bonorum & famæ. 4. Casus reservatos; & excommunicationes saltem communiore. 5. Censuras & irregularitates communiore, pro Sacerdotibus. 6. Requisitam pœnitente ad bonam dispositionem. 7. Remedia peccatis opportuna. Circa quæ omnia notantur hæc tria.

Primò, sufficere, si ea sciat medio eriter, ita ut saltem norit prudenter de omnibus dubitare, & doctiores se, vel libros consulere.

Secundò, majorem minoremve requiri, ac sufficere scientiam, pro diversitate locorum, & pœnitentium, *Bon. d. 5. q. 7. p. 4. §. 2.*

Tertiò, graviter peccare tum eum, qui sine sufficienti scientia huic muneri se ingerit; tum eum, qui talem sine necessitate constituit, aut eum possit corrigere, tolerat, *Laym. l. 5. c. 13. Bon. l. c. Card. de Lugo.* Unde resolves,

I. Si pœnitens advertat, Sacerdotem non percipere peccati gravitatem, tenetur illum monere se peccasse mortaliter.

II. Qui sciens prudens confitetur ei, quem scit suam conscientiam dijudicare non posse, tenetur confessionem repetere apud penitentiorem; quia graviter peccavit sic confitendo.

Gg 7 Resp.

Resp. III. Prudentiâ requiritur, tū in instructio-
ne, monitione, curatione pœnitentis; tum inter-
rogatione. Et quidē si prudenter iudicet, integrè
esse confessum; v. g. quia benè instructus potest,
& solet adhibere diligentiam debitam, nō tene-
tur quicquam interrogare, alias tenetur, ut habet
communis (*Dian* tamen p. 2. t. 13. R. 7. ex Nav.
& *Valero* negat esse mortale, non examinare ali-
quam circumstantiam ex oblivione; v. etiam *C.*
de Lugo d. 22.) quia tanquam Iudex debet curare
integritatē iudicii, & tanquam medicus, ut morbi
& vulnera perfectè detegantur: cavendo interim,
1. Ne examē sit curiosum de non necessariis, unde
Confessarii existimatio, Sacramenti dignitas,
& pœnitentis profectus minuatur. 2. Ne sit indis-
cretum, ut v. g. de iis, quæ moraliter certum est
à tali non solere committi; vel ex quibus discat
peccare pœnitēs, vel de inverecundis inverecun-
dè, vel de numero nimis anxie, si ex dictis proba-
biliter æstimari possit. 3. Ne sit intempestivum; &
sinatur prius se explicare quantum potest, ne im-
portunitate terreatur. Quod verò quidam mo-
nent, expedire ut pœnitens inter confitendum
non interrumpatur, id *Card. de Lugo* d. 22. n. 15.
universim non probat; præsertim, si confessio
non sit brevis, quia facillè aliqua excidunt memo-
ria. *Vnde resolves.*

I. Si Sacerdos advertat, pœnitentem, etiam post
sufficientem diligentiam, peccatum aliquod, aut
circumstantiam, omittere, probabilius ac verius
est, per se loquendo tenere interrogare, etsi ne-
gat *Sa. V. Confessor*, & *Medin.* docens, si diligenter
exa-

examinata conscientia, unius sit oblitus, non teneat
 aeri Confessarium illud revocare in memoriam, nisi
 cadat in damnum proximi: quod *Vasq. q. 93. d. 7. n. 3.*
 videtur dicere esse probabile: verum a-
 lii rejiciunt. *v. Card. de Lugo d. 22.*

II. Etsi Confessarius, cui evidenter constat pec-
 catum penitentis, quod tamen ipse negat, non
 debeat illum absolvere, quando verò ex aliorum
 relatione, vel suspicione id habet, standū sit pœ-
 nitentis confessione, cui in hoc foro, tam pro, quàm
 contra se fides habetur (*Suar. t. 4. d. 32. f. 3. Fag. p. 2. l. 6. c. 4. n. 38.* citati à *Dian. p. 3. l. 4. R. 105.*) in u-
 troq; tamen casu prudentis Confessarii est, 1. Cau-
 te & à longè, tum propius interrogare. Si nihil-
 ominus neget, prudenter judicare, an non pœ-
 tuerit oblivisci, vel confessū esse alteri, vel puta-
 re non esse peccatum, vel simili de causa excusari,
 ita ut debeat absolvi, *Dian. l. c. ex Sylv. Navar. Tol. c. 3.* Si peccatum illud norit ex confessione
 compliceis, non uti illa scientia, nisi in genere, quæ-
 rendo an non aliud conscientiam grave, & ex-
 citando ad majorem contritionem, ob pericu-
 lum indirectæ revelationis; aut etsi complex de-
 derit veniam, ob periculū scandalī, *v. Lay. c. 14.*

III. Interrogationes in materia castitatis, debēt
 esse pauca, & cautæ, ne vel occasionem det inve-
 stigandi, aut traducendi confessionem, aut igno-
 rantem doceat, aut offendat, aut se vel illum peri-
 culo exponat. Ac si hæc timeat, poti⁹ pati debet
 aliquid deesse integritati materiali. Et quidem
 si in hac materia negantur cogitationes, non o-
 pus est, progredi ad opera; rudiores tamē cogita-

tiones negant, verba & opera rogati fatentur; quòd illas non æquè agnoscant; aut advertant, *Lay. hic. c. 13. Con. d. 7. du. 7. Fagund. Prop. l. 4. c. 4. s. 2. Dian. p. 3. t. 4. R. 99.*

CAPUT III.

De Adjunctis Pœnitentiâ.

DUBIUM I.

Quid sit sigillum confessionis, & qui ad illud teneantur?

Resp. I. Sigillum hoc est obligatio juris divini strictissima in omni casu, etiam quo integri regni salus perichitaretur, ad tacendum, etiam post mortem pœnitentis dicta in confessione (id est, in ordine ad absolutionem sacramentalem) omnia, quorum revelatio Sacramentum redderet onerosum, vel odiosum; *Vnde resolves.*

I. Violatio hujus sigilli duplicem habet malitiam, Sacrilegii, contra reverentiam Sacramentis debitam & Injustitiæ, ex pacto virtuali inter pœnitentem & Confessarium de secreto isto servando omni casu. *Dian. p. 5 t. 11. R. 2. ex Fagund. Kellison. &c.* Neque hic datur parvitas materiae, *Dian. p. 5 t. 5 R. 8. ex Mald. Bald. &c.*

II. Non inducit hæc obligatio, 1. Per confessionem factam fictè, v. g. ad furandum, est hoc casu adhuc prudenter tacendum sit, *v. Dian. p. 5 t. 11. R. 26.* 2. Si quis extra confessionem accipiat aliquid sub sigillo confessionis, quia tantum est obligatio secreti naturalis, gravior aut levior, pro rei exigentia.

III. Non frangitur sigillum, 1. Si in genere di-

Titium tibi confessum esse venialia, aut esse
 probum, innocentem, modò non dicas in iis cir-
 cumstantiis, ex quibus colligi possit, alios esse
 nocentes, vel confessos mortalia, 2. Si dicas N.
 tibi esse confessum, etsi in certis circumstantiis
 hoc quoque periculosum sit. *Laym. c. 14. num.*
 21. Imò si pœnitens verbo vel facto, (v.g. clâm
 accedendo) significaverit se nolle sciri quòd sit
 confessus, Confessarium revelare sigillum vo-
 lunt *Regin. Nav. & Mercer. apud Dian. p. 5. t. 11.*
R. 47. quia pœnitens confitendo Confessario ex-
 traordinario veniret in suspicionem gravioris
 criminis, quòd *Tambur. in append. c. 3.* dubiè con-
 firmat, asserens, se vereri ne talis accedat ad fra-
 ctionem sigilli. Si peccata ita referas, ut mora-
 liter loquendo, persona innotescere non possit,
 neque communitas aliqua etiam parva infame-
 tur, ut quòd ibi talia vitia regnent. *v. Dian. p. 2. t.*
15. R. 13. id enim esset contra sigillum. Unde *Tur-*
rian. apud Dian. p. 5. t. 11. R. 45. & *Tambur. in*
append. c. 3. reprehendunt Superiorem localem,
 qui Provinciali fortè dicat, in sua domo sape po-
 stulari licentiam absolvendi à reservatis: quia
 potest redundare in ignominiam & damnum
 domus, etsi idem *Tambur. cap. 4. num. 2.* dicat
 probabile esse, quòd non sit contra sigillum, si
 dictæ licentiæ petitæ fuerint extra Confessionem.
 4. Si utaris notiâ extra confessionem acquisitâ,
 imò ipsum peccatum, quòd aliunde tibi inno-
 tuit, aperias, modo nullam circumstantiam ex so-
 la confessione notam; nec certius referas, quàm
 extra confessionem nosti: quo in casu opus est
 ma-

magna cautela, & tutissimum est silere, *Laym*
6, 14. n. 16.

IV. Quando plures v. g. studiosi vel amici, &c. tenentur ferre testimonium confessionis, Confessarium teneri id dare, etiam iis, quos non absoluit, docet *Con. di. 9. dub. 1. Fagund. & Dian. p. 5. t. 11. R. 22.* tum ne id negando prodar aliquo modo sigillum & pœnitentem: tum quia dando non mentitur, cum tantum testetur, esse confessum. Verùm *Bonac. d. 5. q. 6. s. 5. p. 4. & Card. de Lugo d. 23. s. 3.* docent; tali schedam negare, non esse contra sigillum, (idemq; concedit *Aversa q. 18. s. 2* si non constet pœnitentem accessisse hunc Confessarium) tum quia nihil dicit, sed tantum non approbat testimonio positivo confessionem, ad quod non tenetur; nec quidquam facit ex quo possint cognosci delicta pœnitentis: tum quia aliàs via aperiretur fraudibus, & multi improbi Parochos in Paschatè deciperent, tum quia potest esse consuetudo, ut scribatur absolutum esse, quod falsum erit scribat; & si omittat; sigillum frangat: tum quia scandalosum erit & iniquum publicæ meretrici perseveranti (uti & occulto peccatori, sic pallianti suam iniquitatem) testimonium dare confessionis: neque Confessario imputandum erit, quod eum positivè non defendat.

V. Sub sigillum cadunt I. Omnia peccata pœnitentis, tam futura, quàm præterita: (siquidem hæc animo se accusandi sint manifestata; secus si per modum simplicis narrationis, vel ut Confessarium ad simile peccatum induceret, *Dian. p. 5. t. 11. R. 25. & Suar. & Galii 8.*) ideoq; peccat mor-

taliter, qui sive directè, sive indirectè aperit aliquod veniale in particulari, etiã leve Titii: quia materia sigilli parvitatem non habet, ut est omnium ferè sententia apud *Dian. p. 5. t. 5. R. 8. & Tamb. in append. c. 8.* vel qui in genere dicit, cum sibi confessum esse aliquod mortale, vel casu reseriatu, vel excommunicatione, vel non esse absolutu ob indispositionem. Imò Confessor e, qui dicat absolutè, Ego Petrum non absolvi, frangere sigillum dicit *Dian. p. 5. t. 11. R. 42 ex Suar. & Galia 9. 2.* Etiam peccata complicitis, sive prudenter sive imprudenter detecti, *Suar. Vsq. &c. commun. apud Dian. p. 3. t. 4. R. 121.* An verò liceat interrogare de complice, ad ejus correctionem faciendam, illamq; ex licentia pœnitentis facere affirmat *Suar. & Fagund.* contra *Bon. Loream. Nugnum, & alios Thomistas, v. Dian. p. 3. t. 4. R. 113. Card. de Lugo d. 16. n. 426.* ubi docet, posse aliquando pœnitentem à Confessario obligari, & cogi ad manifestandum complicem extra confessionem. 3. Pœnitentia imposta si gravis sit, hoc est; quæ consuevit injungi pro mortali (qualis nunc esset, ait *Dian. p. 5. t. 11. R. 31. Corona B. V. non verò Miserere*) *Avers. 18. f. 6.* 4. Peccatorum circumstantiæ, quas taceri pœnitentis interest, etsi dictæ sint post absolutione, v. g. si spiritus sacros Ordines susceperit, si nobilitate jactaverit, &c. Bona verò pœnitentis, & cætera imperinentia, quæ per accidens interponuntur, nec odium Sacramento pariunt, v. g. propositum religionis vel matrimonii, sæpè quidem (si nimirum pœnitens ea tecta velit) sub obligationem secreti naturalis

naturalis, non tamen sacramentalis, cadunt. Ex-
cipit *Tann. & Con.* nisi pœnitens, talia dixerit in
ordine ad explicanda peccata; tunc enim sigillo
sacramentali claudi tenent, cum *Dian. p. 5. s. 11.*
R. 5. Idem de virtutibus & vitiis affirmat *Gran.*
contra *Regin. & Mald.* apud *Dian. l. c. R. 30.* de de-
fectibus naturalibus (v.g. illegitimè natum esse)
& de vitiis occultis corporis, *Con. Hurt. & Kall.*
contra *Gran. Mald. & c.* quia ea sub sigillum cade-
re absolute ajunt apud *Dian. l. c. R. 29.* Item de iis,
quæ alios concernunt, & tamen peccata non
sunt: *Mald. & Dian. l. c. R. 38.* Deniq; de scrupulis
(contra *Con. & Gran.* qui eos sigillo clausi abso-
lute affirmant, & contra *Marchant.* qui absolute
negat) idem tenet *C. Lugo,* nimirum si pœnitens
scrupulositatem confiteatur, aut ad declaranda
peccata vel conscientiam afferat, ait cadere sub
sigillum, quia est in obliquo saltem materia con-
fessionis. Secus, si non cognoscatur ex pœnitenti-
æ relatione, sed videatur, & percipiatur, v.g. ex
modo confitendi. Idem dicit de aliis defectibus
naturalibus v.g. quod sit blæsus, rudis, hebetis in-
genii &c. Et sic excusat Confessariû, qui de pœ-
nitente dixit, quod impertinentiis & næniis ca-
puit sibi frangat. *vid. d. 23. sect. 3. n. 60. Gran.* tam è
id improbat & *Con.* apud *Dian. p. 5. s. 11. R. 50.* ait
esse periculosum, & posse facile frangi sigillum
indirectè. Denique *Tamb. in app. c. 3.* doctrinæ isti-
ne quidem ut probabili acquiescit, atque eam à
Dian. l. c. immeritò vocari communem, cû *Gran.*
Hure. Palau, Buny, & c. refragentur, aliterque li-
mitans ipse ait: si isti defectus, v.g. esse blæsum,
eudem,

idem, scrupulosum, &c. sint passim noti, non
 cadere sub sigillum; secus, si sint ignoti: quia
 confessio immunis esse debet ab omni odio.
 Resp. II Ad sigillum tenentur omnes, ad quos
 quomodocunque notitia sacramentalis confes-
 sionis pervenit: qualis est. 1. Confessarius qui si
 se auditis in confessione rogetur, potest negare,
 etiam si opus est, cū juramento, subintelligendo,
 quod possit dicere, vel potius (ut dicit *C. Lugo d.*
23) quod sciat scientia utili, ad respondendum
 interroganti extra confessionem (excipit *Hen-*
ricus, & Granad cum *Dian. p. 5. t. 11. R. 43.* nisi ex
 illa negatione sequeretur confessionem non fuisse
 integram: v. g. si de publica meretrice rogare-
 tur, an non esset confessam fornicationem: tunc
 enim declinando directam responsionem dicen-
 dum esse; illam confessam esse peccata sua, & se
 tunc officio suo.) Imo si peccatum suum sal-
 vo sigillo non possit confiteri, debet omittere,
 quia sigillum strictius obligat, quàm integritas
 confessionis. 2. Superior cui se sistit absolutus à
 reservato, vel à quo petitur licentia absolvendi à
 reservato. *Suar. C. Lugo, &c. contra, Henr. Vasq.*
Con. & Palaum, qui secreto tantum naturali ten-
 eri volunt. 3. Interpres. 4. Qui furtivè, vel casu a-
 liquid audit, licet inculpate. 5. Omnes, quibus a-
 liquid sacrilegè revelatum est: unde de hoc nec
 inter se colloqui possunt. 6. Laicus, qui pro Sacer-
 dote est habitus. 7. Doctor, vel alius, qui cum ve-
 nia poenitentis consulitur, ut habet communior
 sententia, contra *Vasq. v. Dian. part. 2. tr. 15. R. 15.*
 8. Qui alterius rudis confessionem scripsit. 9. Qui
 scri-

Scriptam invenit ac legit, ut docet *Rodrig. Fag. Mald. &c.* apud *Dian p 3 tr. 4. R. 11 2. & p. 5. l. 11. R. 27* contra *Suar. Bon. l. & Laym.* quorum sententia probabilis. Juxta quam, etsi talis teneatur secreto naturali, peccetq; mortaliter, si gravia ac diffamantia vulget: secus tamen, si sciens levia tantum esse, ea legat ex curiositate. Unde consequenter in casu gravissimæ necessitatis, talē confessionem scriptam liceret revelare, (excipit *de Lugo*, nisi tamen per scripturam voluerit confiteri ut mutus, vel petere facultatem absolvendi à casu reservato. *v. d. 2 3. n. 48.*) 10. Etiam secundum aliquos, ipse pœnitens. Verum probabilius est, eum tantū teneri secreto naturali, ratione materiæ, si ea id requirat, tacere audita à confessario, *v. Lay. Dian p. 5. t. 11. R. 8.* Unde resō. *ves.*

I. Extra confessionem, cum licentia pœnitentis, potest agi de auditis in confessione, sive cum ipso, sive cum quocunque alio, etsi periculosum sit. *D. Thom. Suar. Præp. Tann. &c.* Circa quam licentiam requiritur 1. ut sit formalis & expressa; nam præsumpta, tacita, interpretativa, virtualis, (etiam in bonum ipsiusmet pœnitentis) non sufficit. *Fagund. p. 2 l. 6. Tan Mald. & ceteri DD. commun.* 2. Ut sit libera ac spontanea, non vi, injuria, dolo, vel per preces importunas extorta, vel etiam per metum reverentialem ipsius Confessarii obtenta. *Henriq. Fagund. l. c. Dian p. 5. t. 11. R. 10 & 24.* 3. Non revocata: nam pœnitentem pro libitu, etiam sine causa, eam revocare semper posse, docet *Fag. & Dian l. c.* 4. Non opus esse ut habeatur in scripto.

10. *Suar. Fagund. ll. cc.* Imò si dubium sit, an Confessor cum licentia locutus fuerit, Sacerdoti potius quam pœnitenti credendum, ex *Graff. & Henrig.* affirmat *Dian. l. c. R. 4.* vel etiam quam hæredibus: v. g. si ex licentia defuncti revelet resolutionē ab iis faciendam. *Tann. & Malder.* qui tamen monet, eo casu non esse dicendū, eam deberi ex delicto, sed solū, quod talib⁹ tantū dari voluerit: satiusq; suaderi moribundis, ut talia secreto codicillo hæredibus injungant, v. *Dia. l. c. R. 32. 5.* Perinde esse siue ea licentia detur verbo, siue facto quod quidē æquivalet expressæ confessioni, v. g. si pœnitens extra confessionē incipiat loqui cū Confessario de delictis in confessione: tunc enim posse hunc prosequi docet *Aver. l. 9. s. 7. Tamb. in append. c. 1. ex Bonac.*

II. Frangitur sigillum, si cum pœnitente, extra confessionem, sine ejus venia, agas de auditis in confessione, aut ea te scire ostendas. Quod veniunt putat *Sanch.* contra *Suar. & Laym.* etiamsi cum eo tractare velles de essentiali errore in ea commisso, quem illi significare, sine ejus venia non licere, docet *Regin. Fagund. Bonac. & alii* contra *Filliu, Turian. & c.* apud *Dian. p. 3. t. 4. R. 17.* Dixi, extra, quia intra confessionem potest fieri mentio præcedentiū, ut patet ex praxi confessionariorum, qui ob recidivam arguunt & absolutionem aliquando negant. Ita *Henry. Prap. Gran. Mald. & c.* apud *Dia. p. 5. t. 11. R. 20* ubi ipse cum *Fagund.* negat id licere sine expressa licentia pœnitentis, nisi de iis, quæ iterum confitentur, vel saltem tangit. v. *Dia. l. c. & p. 2. tr. 1. miss. p. 12. & p. 9. tr. 11. R. 13.*

III. Fra-

III. Frangit sigillum, qui dicit se in tali monasterio audivisse grave peccatum, tametsi non nominet personam: *Dian. p. 5. t. 11. R. 35.* & alii 3. cum *Malder.* Additq; graviter peccare eum, qui dicit in hoc vel isto Ordine Religioso hoc vel istud peccatū fuisse admissum, quod ex sola confessione novit, imò nec de civitate vel certo loco, quo quis confessiones audivit, licere dicere, quod gravia fiant, vel talia & talia peccata committi soleant (nisi id aliunde constet) docet *Hurr. Kell.* & *Mald.* apud *Dian. l. c. R. 35.* quia potest redundare in gravamē & infamiam ipsi^o communitatis, & fortè etiam civium in particulari, quando civitas non est ampla, & pœnitentes suspecti, atq; ad eò confessio hæret illis odiosa, v. *Dian. l. c. R. 36.* ubi cum *Malder.* docet, Confessarium, qui paucos habet pœnitentes sibi subditos, (v. g. Moniales uni^o monasterii) scandalum dare, si coram illis concionetur de vitis auditis in confessione: quia confessæ faciliè suffunduntur pudore.

IV. Notitiâ in sola confessione acceptâ, nullo casu uti licet, si periculū sit revelationis, saltè indirectæ. Verū si nullum sit periculum, ut vel pœnitens, vel usus scientiæ innotescat, etsi probabile sit, licere uti ad alterius gubernationem, v. g. negando suffragium ei, quem ex sola confessione scit indignū esse, vel claudendo ostium, per quod quis noctu ingreditur ad peccandum: item cognita prodicione futura, monendo de diligenti custodia, impediendo clam matrimonium, quando scitur impedimentum, ut docet *Vasq. Henr. Navar. &c.* Contrarium tamen verius videtur,

quod docet *Fumus, Sanch. Cōn. Laym. Dian. p. 4. R. 76. & p. 5. t. 11. R. 3.* & alii, quia hæc doctrina posset pœnitentem abstergere à confessione Et eundem superioribus religionum talis gubernandi modus prohibitus est, Anno 1594. cum in Societate Jesu jam ante idem statutum esset, prohibereturq; contrarium docere, *v. Dian. p. 4. t. 4. R. 202.* Contra verò ad sui ipsius gubernationem licere in tali casu eâ scientiâ uti, videri probabilius, v.g. abstinendo à calice, in quo scitur esse venenum, delectando à silva, in qua paratam sibi mortem sciat, et unius latronis confessione, docet *Sylv. Henriq. Cōn. Laym. hic c. 15. contra Suar. Dian. p. 5. t. 11. R. 45.* Excipit *C. Lugo*, nisi actio, vel omissio Confessionis inducat notitiam peccati, vel damnum affectu confitenti, contra *Cōn. di. 9. dub. 4. & c.* qui putat licere, etsi inde mors pœnitenti immineret à locis inferenda, *v. l. c. num. 108.*

V. Deniq; facere aliquid ex quo soli pœnitenti manifestare possit, id fieri ex notitia confessionis, esse contra sigillum, negat *D. Thom. Bon. Sot. Vasq. & c.* affirmat *Sylv. Valent. Cōn. Dian. p. 3. t. 4. R. 46.* Idem confirmat *Fagund. Gran. Lugo & Avers. q. 18. s. 8.* si tale sit, quod pœnitenti ruborem, vel molestiam afferat, v.g. si vultum ei austeriorem ostenderet, vel eum declinaret; secus si ei sit gratum, vel saltem confessionem odiosam, aut difficiliorem non reddat; v.g. si audisset eum ad indignationem, aut odium provocatum, vel in tentationem incidisse ex certo facto; vel dicto ipsius Confessarii, indeq; ipse à talibus factis, vel dictis abstinere, &c.

Hh

DU-

DUBIUM II.

Quale sit præceptum, & qua obligatio confessionis?

Resp. Præceptum confitendi, tum Divinum, tum Ecclesiasticum, sub mortali obligat omnes, ac solos baptizatos, qui habent mortale: illud in articulo mortis: hoc verò postquam ad annos discretionis pervenerint, & simul, ut confiteantur proprio Sacerdoti vel alteri, cum ejus venia, semel in anno, computando ab una confessione ad aliam, ut quidam docent, vel ab initio Januarii, ad finem Decembris, ut habet communior, vel denique à paschate ad Pascha, ut consuetudo ferè obtinuit, propter communionem, *Suar. d. 35. §. 2. Vasq. q. 90. §. 2. Card. de Lugo, d. 15. sess. 3. 4. 6. & 7. Cón. d. 5. dub. 6.* Unde resolves.

I. Tenentur hoc præcepto. 1. Heretici & Apostatae, pueri doli capaces, saltem post septennium. *vid. Dian. p. 4. tr. 3. Res. 52. Card. de Lugo, h. c. §. 2. 144. & 149.* 2. Ingrediens periculosam navigationem, vel conflictum. 3. Mulier tenera primiparicula, vel quæ solet habere partus difficiles. 4. Reus morti adjudicatus. 5. Qui signa habet mortis naturalis.

II. Improbabile est, quod docet *Sa. V. Confessio*, Ecclesiam non obligare ante pubertatem, cum anni discretionis citius attingantur, & cõstet mortaliter peccari posse sub annum nonum, vel decimum, imò ante. Unde si talis puer, crasso saltem

modo videatur cognoscere, Deum per hoc vel illud offendere, ostendatq; dolorem, & propositum, ut præcipua fidei mysteria cognoscat, debet absolvi: secus tamen, si non notetur sufficiens usus rationis, si verò dubiū sit, potest, (imò in articulo mortis debet) absolvi sub conditione, v. *Lay. lib. 3. c. 6. s. Dia. p. 4. t. 4. R. 53. & Card. de Lug. l. c. & d. 17. n. 22.* ubi docet, etiam extra articulum mortis, obligationem præcepti, talē esse sub conditione absolvendum, ne gratia sacramentali privetur,

III. Non obligatur, qui tantum habet venialia, nisi consuetudo habeat, & cogi etiam quisque possit, ut in paschate saltem se sistat Pastori, ut cum reliquis eum ad communionem admittat, sed quod Pastor tenetur, si alter dicat, se mortalis culpæ non esse conscium. *Suar. d. 36. l. c. & c. communititer.*

IV. Probabile est, eum, qui uno anno, sive cum, sive sine culpa sua, non satisfecit præcepto, teneri adhuc quamprimum potest, anno sequente: quia terminus non apponitur ad finiendam, sed ad nondiffereendam obligationem. Ac proinde talem toties peccare mortaliter, quoties oblatam occasionem negligit; docet *Bon. d. 5. q. 5. s. 2. Suar. Vasq. Card. de Lugo, l. c. num. 177. contra Sylv. Valent. Lay. Dia. & c.* qui dicunt perseverare in uno eodemq; peccato.

V. Satisfaciunt ii, qui confitentur Mendicantibus, etiam in paschate; quia hi habent facultatem à Sacerdote propriissimo omnium fidelium, & Pastore Pastorum. Ita *communiter omnes contra Glossatorem, & Auctore Parochiani obedientis, contra*

tra quos vide in *Responsis Francisci Fontani editis Vienna Austria, Anno 1634.* allegatam auctoritatem duorum Conciliorum Generalium, Viennensis & Tridentini, 20. Pontificum, 50. Doctorum, & præter totius orbis consensum, multorum quoque Parochorum, testantium, eos esse optimos Parochianos, qui Regulares adeunt, & ab iis instituantur, v. *supra l. 3. t. 5. ca. 1. dub. 3.* Item *Nav. Azor. Faugund. Trull. l. 3. c. 4. d. 2. n. 6. Dia. p. 8. t. 1. R. 88.*

VI. Non obligatur ante finem anni, qui habens mortale, timet ne illud obliviscatur, *Côn. Henric. Card. de Lugo, d. 14. num. 41. & alii, contra Medin. &c.* Si tamen prævideret, se non habiturum occasionem confitendi deinceps toto hoc anno, deberet prævenire, etiam in medio anni. *Card. de Lugo, disp. 15. s. 6. n. 182.*

VII. Non satisfit præcepto Ecclesiæ, per confessionem invalidam, ut docet *Suar. d. 36. §. 7. Filli. Laym. Card. de Lugo, d. 11. s. 6. §. 5.* Nec per confessionem venialium, ut docet *Dian. p. 4. tr. 4. Resol. 206. ex Hurt. & Mercero.*

VIII. Excusantur ab hoc præcepto, 1. qui physice non possunt: v. g. quibus deest Confessarius. 2. qui moraliter non possunt: v. g. qui prudenter timeant revelationem sigilli, vel qui non possunt sine notabili incommodo vitæ, fortunarum, &c. *Côn. Tamb. c. 4. §. 3.*